

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Dopady odložené daně z pohledu finančního leasingu
Impacts of Deferred Tax from a Perspective of the Financial Leasing

Student:	Bc. Lucie Valová
Vedoucí diplomové práce:	prof. Ing. Viola Šebestíková, Csc.

Ostrava 2011

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně“.

V Ostravě dne: 26. 4. 2011

Bc. Lucie Valová

Obsah

1	Úvod	1
2	Podstata a význam odložené daně	3
2.1	Předpisy upravující odloženou daň z příjmů	3
2.2	Význam odložené daně z příjmů	4
2.2.1	Přechodné rozdíly	5
2.3	Odložená daň dle současné české účetní úpravy	7
2.3.1	Výpočet odložené daně z příjmů	8
2.3.2	Účtování o odložené dani z příjmů	9
2.3.3	Vykazování odložené daně	11
2.4	Odložená daň dle mezinárodních účetních standardů	13
3	Odložená daň ve vztahu k leasingu	15
3.1	Finanční leasing dle české účetní úpravy a odložená daň z příjmů	15
3.2	Analýza a srovnání odložené daně z příjmů u nájemce	18
3.2.1	Rovnoměrné splácení	18
3.2.2	Nerovnoměrné splácení	25
3.3	Analýza odložené daně z příjmů u pronajímatele	31
4	Zhodnocení a dopady dané problematiky	36
4.1	Vliv odložené daně na účetní závěrku nájemce	36
4.2	Vliv odložené daně na účetní závěrku pronajímatele	40
4.3	Finanční leasing dle IAS 17 a odložená daň z příjmů	43
4.3.1	Odložená daň u nájemce	44
4.3.2	Odložená daň u pronajímatele	48
4.3.3	Srovnání IFRS s českou legislativou	52
5	Závěr	54

1 Úvod

Téma „Odložená daň“ jsem zvolila z důvodu jejího nízkého povědomí v účetní praxi. I když odložená daň z příjmů není žádnou novinkou a v českém účetnictví se tato účetní kategorie objevuje už od roku 1993, tak účetní jednotky odložené dani z příjmů nevěnují přílišnou pozornost. Ne všechny účetní jednotky mají povinnost účtovat o odložené dani z příjmů a ty účetní jednotky, které tuto povinnost nemají, mnohdy ani neví, co odložená daň z příjmů představuje.

Cílem diplomové práce je ujasnit roli odložené daně z příjmů v účetnictví a vysvětlit podstatu odložené daně. Nastínit problematiku odložené daně ve vztahu k finančnímu leasingu a posoudit dopady dle českých a mezinárodních účetních předpisů.

Z důvodu již zmiňovaného nízkého povědomí odložené daně z příjmů jsem svou diplomovou práci rozdělila do dvou hlavních částí, kde první část je teoretická. V této části by měl čtenář najít všechny podstatné skutečnosti potřebné pro zjištění a výpočet odložené daně z příjmů. V ní píše o tom, kde najít legislativní úpravu a změny tohoto účetního pojmu, co je podstatou odložené daně z příjmů, kdo má povinnost o odložené dani z příjmů účtovat, proč se vůbec odložená daň z příjmů počítá, z čeho a jak se tato daň vypočítá a účtuje. Zde se také zmiňuji o odložené dani z příjmů upravené mezinárodními standardy účetního výkaznictví, konkrétně standardem IAS 12.

Druhou část mé práce představuje praktická část, kde jsem se zaměřila na oblast, která je, dle mého úsudku, ve vztahu k odložené dani z příjmů, v praxi málo využívanou. Zabývám se zde problematikou odložené daně z příjmů ve vztahu k finančnímu leasingu. V této části je rozebrána odložená daň z příjmů, která vzniká nájemci a to z titulu přechodného rozdílu mezi účetními a daňově uznatelnými náklady na finanční leasing. Z pohledu nájemce je provedena analýza při různých uplatňovaných nákladech, to znamená například při rovnoměrném splácení či nerovnoměrném splácení nájemného. Nechybí zde ani problematika odložené daně u pronajímatele finančního leasingu, kde je opět zjišťována odložená daň z příjmů, která ale vzniká z titulu přechodného rozdílu mezi účetní a daňovou zůstatkovou cenou hmotného majetku. U nájemce i u pronajímatele je v rámci této praktické části dále řešen dopad vypočtené odložené daně z příjmů na účetní závěrku obou účastníků finančního leasingu. Tedy jak odložená daň z příjmů ovlivní výkaz zisků a ztrát a rozvahu nájemce i pronajímatele.

Problematiku odložené daně ve vztahu k finančnímu leasingu jsem volila záměrně i proto, že existují podstatné rozdíly při zjišťování odložené daně z příjmů ve vztahu k finančnímu leasingu dle české úpravy a na druhé straně dle mezinárodních účetních standardů. Finanční leasing dle mezinárodních standardů posuzuje jinak náklady a výnosy nájemce a pronajímatele jak české předpisy. Proto v případě, kdy nájemce či pronajímatel bude vykazovat svou účetní závěrku dle mezinárodních účetních standardů, pak bude nájemce i pronajímatel muset upravit zahrnované náklady a výnosy do výkazu zisků a ztrát. Protože tyto rozdíly v přístupu k finančnímu leasingu jsou velmi podstatné, je i tato otázka v rámci praktické části řešena.

Diplomová práce je psána od obecných východisek ke konkrétním ukázkám příkladů. První, teoretická část je zpracována spíše metodou popisu, zatímco v praktické části se kromě metody popisu více využívá metoda analýzy. Celá práce je propojená výpočty, tabulkami a grafy pro snadnější orientaci a pochopení odložené daně z příjmů.

2 Podstata a význam odložené daně

2.1 Předpisy upravující odloženou daň z příjmů

Problematiku odložené daně z příjmů upravují v českém účetnictví zejména tyto předpisy:

1. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Účtování o odložené dani se v zákoně o účetnictví objevuje v souvislosti s povinností účetní jednotky dodržovat základní obecně uznávané účetní předpoklady. Mezi ně jednoznačně patří **zásada věrného a poctivého zobrazení** předmětu účetnictví v účetní závěrce, kdy účetní jednotka by měla jednotlivé transakce posuzovat podle jejich podstaty a bez ohledu na její právní či daňové dopady. Dále **zásada opatrnosti** při zjišťování a vykazování výsledku hospodaření. Tato zásada se uskutečňuje tvorbou opravných položek a rezerv. Problematiky účtování odložené daně se také dotýká **akruální princip**, podle kterého se vyžaduje účtování účetních operací do období, se kterým časově a věcně souvisí. To vše musí být založeno na **zásadě neomezeného trvání** účetní jednotky, protože jinak by nemělo smysl o odložené dani účtovat.

2. Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví

Tato vyhláška v § 59 určuje, kdo má povinnost účtovat o odložené dani a odloženou daň vykazovat. Odložená daň se podle tohoto paragrafu týká účetních jednotek, které tvoří konsolidační celek a také účetních jednotek, které mají povinnost sestavovat účetní závěrku v plném rozsahu.

Vyhláška dále stanovuje jakou metodu a sazbu daně zvolit při výpočtu odložené daně a jak při tomto výpočtu postupovat. Předepisuje účtovou skupinu, kde se odložená daň eviduje a tou je účtová skupina „59 – Daně z příjmů a převodové účty“. Vyhláška také zmiňuje postup účtování v prvním roce vykazání odložené daně a také v letech následujících.

3. Český účetní standard č. 003

Do roku 2004 bylo české účetnictví upraveno pouze zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví a vyhláškou, kterou se stanovila účtová osnova a postupy účtování. Od roku 2004

se zavedla nová struktura legislativy pro účetnictví, a to zákon, vyhláška a české účetní standardy.

Cílem standardu je určit základní postupy účtování o odložené dani za účelem docílení souladu při používání účetních metod účetními jednotkami ve vykazovaných položkách určených tímto standardem.

Tento standard popisuje co je odložená daň, že může vzniknout a za jakých podmínek vzniká odložená daňová pohledávka nebo naopak odložený daňový závazek. Standard se podrobně věnuje postupu účtování o odložené dani.

2.2 Význam odložené daně z příjmů

Odložená daň z příjmů se může jednoduše vyjádřit jako fiktivní budoucí daň z příjmů, která vznikne v důsledku dočasných rozdílů mezi účetním a daňovým pohledem na určité hospodářské skutečnosti.

Obecně může být účetní a daňový pohled na určitou hospodářskou skutečnost:

- ↳ Stejný – v tomto případě neexistují žádné rozdíly mezi účetním a daňovým pohledem a tedy nevzniká odložená daň z příjmů. Příkladem může být účtování zboží, zásob či materiálu, kde účetním a zároveň i daňovým nákladem je jejich spotřeba či prodej.
- ↳ Trvale rozdílný – zde se jedná o trvalé rozdíly mezi účetním a daňovým pohledem a taktéž odložená daň z příjmů nevzniká. Příkladem jsou veškeré účetní náklady, které z pohledu zákona o daních z příjmů daňově účinné nejsou. Trvalých rozdílů se tedy odložená daň netýká. Tyto rozdíly odrážejí neuznatelnost účetních nákladů daňovým zákonem.
- ↳ Přechodně rozdílný – tyto přechodné rozdíly sice zákon o daních z příjmů uznává ale v jiném období, než ve kterém jsou tyto rozdíly účetně zachyceny. Jedná se o dočasné rozdíly a v tomto případě je tedy důvod účtovat o odložené dani z příjmů. Příkladem mohou být odpisy dlouhodobého majetku, kdy režim účetních odpisů je jiný než režim odpisů daňových.

Odložená daň z příjmů v podstatě **vyplývá z přechodných rozdílů**, které nastávají v okamžiku **odlišného účetního a daňového pohledu** na příslušné položky v účetnictví. Pro výpočet odložené daně z příjmů jsou tedy podstatné přechodné rozdíly, jelikož způsobují, že splatná daň z příjmů placená účetní jednotkou v daném období nevychází z výsledku hospodaření v tomto období, ale může být ovlivněna i položkami, které patří do výsledku

hospodaření v obdobích jiných. Podstatné také je, že se odložená daň zjišťuje ze všech přechodných rozdílů.

„Cílem odložené daně z příjmů je omezovat zkreslování účetního výsledku hospodaření dočasnými daňovými odlišnostmi základu daně oproti účetnímu výsledku hospodaření. Slouží k přiřazení účetních nákladů na daň z příjmů do odpovídajícího účetního období bez ohledu na vliv zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů.“¹

Odložená daň z příjmů je jen účetní kategorií, nikoli daňovou, i když název „Odložená daň z příjmů“ je poněkud matoucí. Důležité však je, že o odložené dani z příjmů se pouze účtuje, to znamená, že nepředstavuje žádný daňový náklad a tudíž s ní není spojená žádná uhrazovací povinnost finančnímu úřadu.

2.2.1 Přechodné rozdíly

Přechodné rozdíly, které vznikají z odlišného účetního a daňového pohledu na různé položky v účetnictví mohou být dvojího charakteru.

Pokud se v účetnictví objevují přechodné rozdíly, které by v budoucích obdobích snížily základ daně, pak se jedná o **přechodné rozdíly odčitatelné**.

Tyto odčitatelné přechodné rozdíly mohou vzniknout zejména:

- rozdílnou daňovou a účetní hodnotou dlouhodobého majetku, kdy účetní zůstatková cena je nižší než zůstatková cena daňová,
- u opravných položek k zásobám, pohledávkám, k dlouhodobému majetku či k cenným papírům,
- u tvorby účetních rezerv,
- u závazků z titulu nezaplaceného pojistného na sociálním zabezpečení a zdravotním pojištění,
- u závazků z titulu neuhrazené daně z nemovitostí či daně z převodu nemovitostí,
- při neuplatnění daňové ztráty z minulých let,
- a jiné.

Odčitatelné přechodné rozdíly vznikají zejména v důsledku opravných položek, neboť ty mají dopad na nižší účetní hodnotu oproti hodnotě daňové.

---

¹ DĚRGEL, M. Odložená daň z příjmů. *Daňová a hospodářská kartotéka*, 2009, roč.17, č. 7, počet stran 40, ISSN 1210-6739. Strana 26.

V budoucnu mohou vést tyto odčitatelné přechodné rozdíly ke snížení základu daně proti účetnímu výsledku hospodaření. To znamená, že účetní jednotku v budoucích obdobích čeká nižší daň z příjmů. A proto se o odčitatelných přechodných rozdílech účtuje jako o **odložené daňové pohledávce**.

O odložené daňové pohledávce může účetní jednotka účtovat jen v tom případě, kdy bude dosažitelný základ daně, proti kterému bude možno využít odčitatelné přechodné rozdíly.

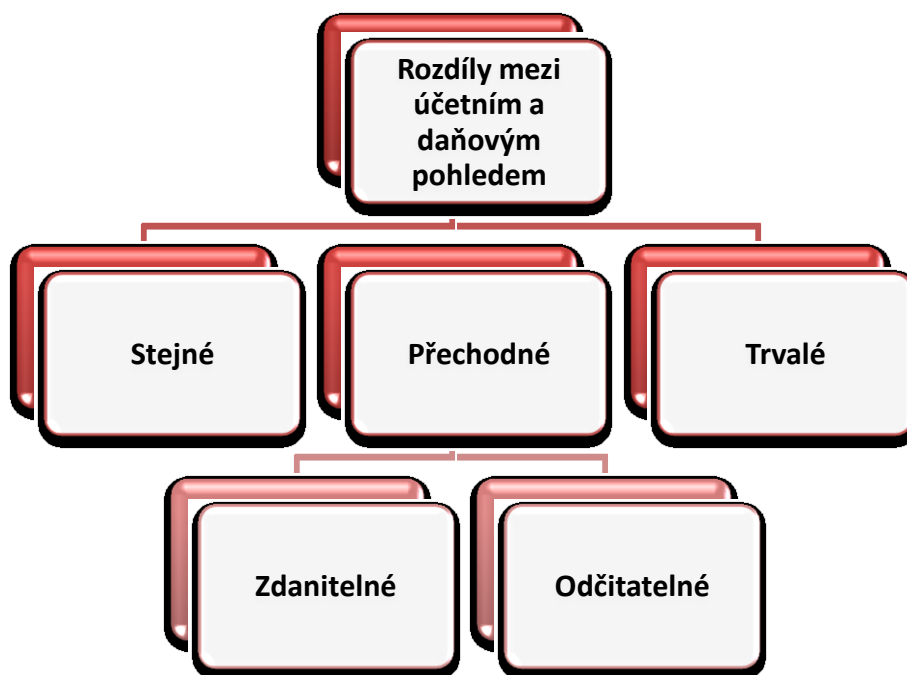
Pokud se naopak v účetnictví objevují přechodné rozdíly, které by v budoucích obdobích zvýšily základ daně, pak se jedná o **přechodné rozdíly zdanitelné**.

Zdanitelné přechodné rozdíly vznikají zejména:

- rozdílnou daňovou a účetní hodnotou dlouhodobého majetku, kdy účetní hodnota je vyšší než hodnota daňová,
- u pohledávek ze smluvních pokut,
- a jiné.

V budoucnu tyto zdanitelné přechodné rozdíly mohou vést ke zvýšení základu daně proti účetnímu výsledku hospodaření. To znamená, že účetní jednotku v budoucích obdobích čeká vyšší daň z příjmů. A proto se o zdanitelných přechodných rozdílech účtuje jako o **odloženém daňovém závazku**. Odložený daňový závazek představuje „rezervu“ či zdroje na úhradu budoucí vyšší daňové povinnosti.

Obrázek 2.1 - Rozdíly mezi účetním a daňovým pohledem

2.3 Odložená daň dle současné české účetní úpravy

Odložená daň z příjmů, jak již bylo zmíněno v kapitole 1.1 Předpisy upravující odloženou daň z příjmů, je v současné době upravena zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, prováděcí vyhláškou č. 500/2002 Sb., a českým účetním standardem č 003.

Od roku 2004 došlo k výrazné změně subjektů, kteří jsou povinni účtovat o odložené dani. Do tohoto roku musely o odložené dani z příjmů účtovat kromě účetních jednotek tvořících skupinu podniků, ty účetní jednotky, které měly povinnost ověřovat účetní závěrku auditorem.

V roce 2004 byla tato podmínka upravena takto. O odložené dani mají povinnost účtovat účetní jednotky tvořící konsolidační celek, dále účetní jednotky, které mají povinnost ověřovat účetní závěrku auditorem a akciové společnosti, které sestavují účetní závěrku v plném rozsahu.

Důvodem byla změna povinně ověřovat účetní závěrku auditorem u akciových společností. V roce 2002 musely mít ověřenou účetní závěrku auditorem všechny akciové společnosti. Zatímco od roku 2004 mají povinnost ověřovat účetní závěrku ty „akciové společnosti, pokud ke konci rozvahového dne účetního období, za nějž se účetní závěrka ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly alespoň jedno ze tří uvedených kritérií:

1. *aktiva celkem více než 40 000 000 Kč. Aktiva celkem se pro účely tohoto zákona rozumí úhrn zjištěný z rozvahy v ocenění neupraveném o opravné položky,*
2. *roční úhrn čistého obratu více než 80 000 000 Kč. Ročním úhrnem čistého obratu se pro účely tohoto zákona rozumí výše výnosů snižena o prodejní slevy a dělená počtem započatých měsíců, po které trvalo účetní období, a vynásobená dvanácti,*
3. *průměrný přepočtený stav zaměstnanců v průběhu účetního období více než 50, zjištěný způsobem stanoveným na základě zvláštního právního předpisu.*“²

Z toho vyplývá, že o odložené dani mají povinnost účtovat účetní jednotky, které jsou dle § 20 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví povinny ověřovat účetní závěrku auditorem a akciové společnosti sestavující účetní závěrku v plném rozsahu (bez ohledu na povinnost auditu).

---

² § 20 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Tabulka 2.1 - Historie účtování o odložené dani³

Období	Účtování o odložené dani	Tituly vedoucí ke vzniku odložené daně	Metoda výpočtu
Do roku 1992	NE	Žádné	Žádná
1. 1. 1993 - 31. 12. 2000	Povinně podniky tvořící skupinu podniků	Jen přechodné rozdíly mezi daňovými a účetními odpisy	Závazková metoda výsledkového přístupu
1. 1. 2001 - 31. 12. 2001	Povinně podniky tvořící skupinu podniků	Povinně rozdíly mezi účetními a daňovými odpisy, a nepovinně další přechodné rozdíly	Závazková metoda výsledkového přístupu
Od 1. 1. 2002	Povinně podniky tvořící skupinu podniků a auditované účetní jednotky	Většina přechodných rozdílů	Závazková metoda rozvahového přístupu
Od roku 2004	Povinně podniky tvořící konsolidační celek, dále podniky, které mají povinnost ověřovat účetní závěrku auditorem a a.s. sestavující účetní závěrku v plném rozsahu	Většina přechodných rozdílů	Závazková metoda rozvahového přístupu

2.3.1 Výpočet odložené daně z příjmů

Výpočet odložené daně z příjmů je založený na **závazkové metodě rozvahového přístupu**. Závazková metoda vychází ze skutečnosti, že odložená daň bude v pozdějším období uplatněna, to znamená buď zaplacená či ušetřena. Rozvahový přístup vychází z rozvahových položek, tj. z rozdílů mezi daňovou základnou aktiv a účetní hodnotou aktiv uvedenou v rozvaze. Daňovou hodnotou aktiv se rozumí taková hodnota, která bude v budoucnosti uplatnitelná pro daňové účely.

Při výpočtu odložené daně je důležité, že odložená daň z příjmů se zjišťuje **ze všech přechodných rozdílů**, které se vztahují k aktivům či závazkům. To znamená, že pro výpočet je důležitá suma přechodných rozdílů.

Stejně jako splatná daň z příjmů, tak i odložená daň se člení podle činnosti na **činnost běžnou a mimořádnou**. Odložená daň z běžné činnosti v sobě zahrnuje činnosti provozní

³ JANOUŠKOVÁ, J. *Odložená daň z příjmů dle českých i mezinárodních účetních standardů*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 2007. 88 s. ISBN 978-80-247-1852-1. Strana 27.

a finanční. Pokud dojde k situaci, kdy účetní jednotka vykazuje například z běžné činnosti odložený daňový závazek a z mimořádné činnosti odloženou daňovou pohledávku, je nutné tyto skutečnosti uvést samostatně ve výkazu zisku a ztráty. V rozvaze však bude na účtu účtové skupiny 48. jen jedna položka (odložená daňová pohledávka či závazek) a to po vzájemné kompenzaci. Je to výjimka ze zákazu kompenzace při vykazování odložené daně v účetní závěrce a to dle čl. VI. odst. 3 úvodních ustanovení Opatření MF č. j. 281/89 759/2001, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro podnikatele.

Odložená daň z příjmů se vypočítá vynásobením výsledného přechodného rozdílu, ať už zdanitelného nebo odčitatelného a budoucí sazby daně z příjmů pro následující období.

$$\text{ODzP} = \Sigma \text{přechodných rozdílů} \times \text{sazba daně}$$

Důležité při výpočtu odložené daně z příjmů je zvolit správnou sazbu daně. Sazba daně by měla být zvolena podle období, kdy odložená daň bude uplatněna. Pokud taková sazba není známa, což v mnoha případech není, uplatní se daňová sazba následujícího období.

V případě, kdy se sazba daně změní, účetní jednotka je povinna daný zůstatek odložené daně přepočítat se sazbou novou. Až po tomto přepočtu odložené daně bude účetní jednotka zjišťovat odloženou daň za uzavírané účetní období.

$$\text{ODzP}_{\text{nová}} = (\text{ODzP}_{\text{původní}} / \text{sazba daně}_{\text{původní}}) \times \text{sazba daně}_{\text{nová}}$$

2.3.2 Účtování o odložené dani z příjmů

Pokud se účetní jednotka stane subjektem, který má povinnost začít účtovat o odložené dani, pak musí zjistit nejen odloženou daň daného účetního období, ale je povinna zjistit odloženou daň, která se vztahuje i k předchozím účetním obdobím.

Odložená daň, která se vztahuje k předchozím účetním obdobím, se zjišťuje z rozvahového stavu k 31. 12. toho roku, který předchází roku, kdy účetní jednotka bude poprvé zjišťovat a účtovat o odložené dani.

Ke konci běžného účetního období prvního roku účtování o odložené dani účetní jednotka znovu vypočte odloženou daň, ale už o ní neúčtuje. **Účtuje pouze o změně stavu, tedy rozdílu mezi počátečním a konečným stavem odložené daně.**

Vypočtená odložená daň se takto člení z důvodu, aby odložená daň vypočtená za minulá období neovlivňovala výsledek hospodaření běžného účetního období.

Odložená daň, vztahující se k předchozím účetním obdobím se zaúčtuje na účtech účtové skupiny „42 – Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření“. Konkrétně účet „428 – Nerozdělený zisk minulých let“ v případě odložené daňové pohledávky, nebo účet „429 – Neuhrazená ztráta minulých let“ v případě odloženého daňového závazku.

Odložená daň, která se vztahuje k danému účetnímu období, se zaúčtuje na účtech účtové skupiny 59 – Daně z příjmů, převodové účty a rezerva na daň z příjmů. Konkrétně na účet „592 – Daň z příjmů z běžné činnosti – odložená“ nebo „594 – Daň z příjmů z mimořádné činnosti – odložená“, tedy s přímým vlivem na výsledek hospodaření běžného účetního období.

Souvztažným účtem je účet „481 – Odložený daňový závazek a pohledávka“.

Tabulka 2.1 - Účtování o odložené dani z příjmů

Účtování v prvním roce	MD	D
1. Odložený daňový závazek (předchozí období)	429	481
2. Odložená daňová pohledávka (předchozí období)	481	428
Účtování v následujících letech		
3. Změna stavu odložené daňové pohledávky (běžné období)	481	592(4)
4 Změna stavu odloženého daňového závazku (běžné období)	592(4)	481

Na příslušném účtu 481 se v následujících účetních obdobích účtuje pouze navýšení či snížení odložené daně z příjmů.

O odloženém daňovém závazku účtuje účetní jednotka vždy. Naopak o odložené daňové pohledávce účtuje účetní jednotka jen tehdy, je-li základ daně, proti kterému má být odložená daňová pohledávka uplatněna, dosažitelný.

Inventarizace odloženého daňového závazku a pohledávky

Na konci každého účetního období, v rámci prováděné inventarizace, by měla být také překontrolována účetní hodnota odloženého daňového závazku či pohledávky.

Kontroluje se **výše odložené daně** a také **zda neexistují ještě další tituly** pro vznik odložené daňové pohledávky či závazku. Prověřuje se tedy např. účetní a daňová zůstatková hodnota dlouhodobého majetku, výše opravných položek k zásobám, pohledávkám k dlouhodobému majetku, výše účetních rezerv, výše pohledávek a závazků ze smluvních pokut, závazky z titulu nezaplaceného pojistného na sociálním zabezpečení a zdravotním

pojištění, závazky z titulu nezaplacené daně z nemovitostí nebo daně z převodu nemovitostí, apod.

V případě, že společnost vykazuje odloženou daňovou pohledávku, pak také musí **ověřit pravděpodobnost dosažení takového základu daně**, aby odložená daňová pohledávka mohla být uplatnitelná. Může se stát, že odloženou daňovou pohledávku nebude možné uplatnit v plné výši. Pak tedy společnost musí vykázat v účetnictví pouze takovou část odložené daňové pohledávky, která bude moci být v budoucích obdobích využita. To znamená, že budoucí zdanitelný zisk bude schopen tuto vykázanou část odložené daňové pohledávky pokrýt a dojde tak ke snížení daňové povinnosti.

2.3.3 Vykazování odložené daně

Údaje o odložené dani se zveřejňují v účetní závěrce. Účetní závěrka představuje soubor finančních výkazů, které účetní jednotka sestavuje k poslednímu dni účetního období.

Tyto finanční výkazy vypovídají o hospodaření dané účetní jednotky za sledované období. Mezi ně patří:

- ↳ Rozvaha,
- ↳ Výkaz zisku a ztráty,
- ↳ Příloha, která vysvětluje a doplňuje informace obsažené v rozvaze a výkazu zisku a ztráty.

V **rozvaze** se odložená daň z příjmů podle toho, jestli účetní jednotka vykazuje odloženou daňovou pohledávku nebo odložený daňový závazek, eviduje v aktivech nebo v pasivech. V případě, kdy účetní jednotka má odloženou daňovou pohledávku, účtuje na stranu MD účtu „481 – Odložený daňový závazek a pohledávka“. Pokud tento účet na konci rozvahového dne má aktivní zůstatek, pak nabývá charakteru aktivního účtu a odloženou daňovou pohledávku vykáže účetní jednotka v aktivech mezi dlouhodobými pohledávkami. Kdyby naopak účetní jednotka zaznamenala odložený daňový závazek, pak tento účtuje na stranu D účtu „481 – Odložený daňový závazek a pohledávka“. V případě, kdy na konci rozvahového dne bude mít účet pasivní zůstatek, nabývá pasivního charakteru a odložený daňový závazek vykáže účetní jednotka v pasivech mezi dlouhodobými závazky.

Daň z příjmů odložená se **ve výkazu zisku a ztráty** stejně jako daň z příjmů splatná rozděluje na daň z příjmů odložená z běžné činnosti a daň z příjmů odložená z mimořádné činnosti.

Na informace o odložené dani v příloze nejsou kladeny žádné požadavky. **V příloze** by ale měla účetní jednotka o odložené dani z příjmů podat takové informace, aby bylo zřejmé, z jakých titulů se odložená daň vypočetla a měla by uvést metodu výpočtu odložené daně spolu s použitou sazbou daně stanovené zákonem o daních z příjmů.

Dopad odložené daně z příjmů na účetní závěrku

Odložená daň z příjmů ovlivňuje výši čistého zisku ve výkazu zisku a ztráty. V situaci, kdy subjekt účtuje o odloženém daňovém závazku, navyšuje náklady a dosahuje nižšího čistého zisku, než kdyby o tomto závazku neúčtoval. Tím subjekt zabrání neúměrnému vyplácení např. dividend či podílů a v budoucích obdobích, kdy dojde ke zvýšení daňové povinnosti, se tak vyhne možným ekonomickým potížím.

V okamžiku, kdy subjekt účtuje o odložené daňové pohledávce, náklady o tuto pohledávku snižuje, pak ve srovnání kdyby o této pohledávce neúčtoval, dosahuje vyššího čistého zisku. Je ale důležité, že o odložené daňové pohledávce subjekt může účtovat jen v tom případě, kdy pravděpodobně dosáhne takového základu daně, proti kterému bude možné odloženou daňovou pohledávku uplatnit.

Čistý zisk je součástí vlastního kapitálu. Odložená daň, která má přímý vliv na výkaz zisku a ztráty, konkrétně na čistý zisk ovlivňuje také výši vlastního kapitálu. Odložená daň z příjmů v rozvaze neovlivňuje jen vlastní kapitál. Odložená daň z příjmů se eviduje na účtu „481 - Odložený daňový závazek a pohledávka“. Tento účet patří do účtové třídy 4. „Kapitálové účty a dlouhodobé závazky“ a podle zůstatku účtu má charakter aktivního či pasivního účtu.

Konkrétně, když účetní jednotka účtuje o odloženém daňovém závazku, snižuje čistý zisk, tedy snižuje i vlastní kapitál a na druhé straně zvyšuje stav dlouhodobých závazků. Je tady zachováno pravidla Pasiva -, Pasiva +.

Naopak když účetní jednotka účtuje o odložené daňové pohledávce, zvyšuje čistý zisk, takže i vlastní kapitál a na druhé straně zvyšuje stav dlouhodobých pohledávek. I tady je zachováno pravidla Aktiva +, Pasiva +.

2.4 Odložená daň dle mezinárodních účetních standardů

Problematika odložené daně je dle mezinárodních účetních standardů upravena standardem **IAS 12 – Daně ze zisku**, na který náš současný přístup k odložené dani navazuje. Velká část tohoto standardu se zabývá odloženou daní, nicméně je tento standard věnován daním obecně, tedy také dani splatné.

Standard definuje klíčové pojmy, jako je splatná daň z příjmů, zdanitelný přechodný rozdíl a odčitatelný přechodný rozdíl. Dále vymezuje příklady uznání odloženého daňového závazku a odložené daňové pohledávky. Část standardu je věnována prezentaci a zveřejňováním odložené daně.

Prvním standardem upravujícím tuto oblast byl standard s názvem Účtování o daních ze zisku z roku 1979, který nabyl účinnosti 1. ledna **1981**. V této nezměněné podobě platil až do roku 1998.

Tento standard dával účetním jednotkám možnost výběru mezi metodou odložení a závazkovou metodou výsledkového přístupu. Důvodem pro stanovení odložené daně byly rozdíly časové, tedy rozdíly mezi účetním výsledkem hospodaření a zdanitelným ziskem, které se v průběhu času vyrovnají. K výpočtu odložené daně se používala sazba daně z příjmů platná v době vzniku rozdílu.

K nahrazení tohoto původního standardu došlo v roce **1996** a to **novelizovaným standardem** pod názvem **Daně ze zisku**. Tento standard musely povinně podniky počínaje lednem roku 1998 aplikovat na sestavení účetní závěrky.

Významnými změnami oproti původnímu standardu byly:

1. Standard zakazuje používat metodu odložení při výpočtu odložené daně a požaduje aplikovat závazkovou metodu rozvahového přístupu. Závazková metoda spočívá ve zdůraznění skutečnosti, že odložená daň bude v příštím období uplatněna nebo ušetřena. A rozvahový přístup vychází z rozvahových položek, tedy z rozdílů mezi daňovou základnou aktiv či pasiv a hodnotou aktiv či pasiv vykazovanou v rozvaze.
2. Standard vyžaduje účtování o všech odložených daňových závazcích a účtování o odložené daňové pohledávce jen tehdy, jestliže je dosažitelný budoucí daňový zisk, proti kterému by byla odložená daňová pohledávka uplatnitelná.

3. Odložená daňová pohledávka nebo závazek, se vykáže ve výši, která odpovídá součinu vzniklého rozdílu a v budoucnu platné daňové sazby.

V této podobě platí standard IAS 12 doposud, tedy k žádné pozdější novelizaci tohoto standardu nedošlo. Je třeba ale vzít v úvahu, že standard je provázán i s ostatními standardy, jako například IFRS 3 – Podnikové kombinace, IAS 16 – Pozemky, budovy a zařízení, IAS – 39 – Finanční nástroje účtování a oceňování, IAS 17 - Leasing a s dalšími standardy, jejichž novelizace má dopad i na standard IAS 12 – Daně ze zisku.

Pokud by se měl srovnat přístup k odložené dani z příjmů z hlediska české legislativy a z hlediska mezinárodních účetních standardů, tak se dá říci, že tyto přístupy jsou v podstatě shodné. Mezinárodní účetní standardy však obsahují detailnější popis jednotlivých řešení.

Zveřejnění informací o odložené dani z příjmů

Současná česká účetní legislativa ve srovnání s Mezinárodními účetními standardy, co se týká informací podávaných veřejnosti o odložené dani, má značné rezervy.

V souladu s IAS 12 je třeba v oblasti odložené daně z příjmů zveřejnit např. následující informace:

- ↳ *částky odloženého daňového nákladu (výnosu) vztahující se ke vzniku nebo ke zrušení přechodných rozdílů,*
- ↳ *částky odloženého daňového nákladu (výnosu) ze změn v daňových sazbách nebo zavedení nových daní,*
- ↳ *souhrnná odložená daň vztahující se k položkám zaúčtovaným přímo na vrub nebo ve prospěch vlastního kapitálu,*
- ↳ *vysvětlení změn v platné daňové sazbě v porovnání s předchozím účetním obdobím,*
- ↳ *částka odčitatelných přechodných rozdílů, nevyužitých daňových ztrát a nevyužitých daňových odpočtů, pro které se odložená daňová pohledávka nevykazuje v rozvaze, a další.*⁴

Jak je vidět, tak mezinárodní účetní standardy požadují v oblasti odložené daně z příjmů obsáhlejší informace na zveřejnění než české předpisy.

---

⁴ STROUHAL, J; ŽIDLICKÁ, R. *Účetnictví 2008, velká kniha příkladů*. 1. vyd. Praha: Computer Press, a.s. 2008. 501 s. ISBN 978-80-251-1910-5. Strana 239.

3 Odložená daň ve vztahu k leasingu

3.1 Finanční leasing dle české účetní úpravy a odložená daň z příjmů

„Leasing představuje pronájem hmotných či nehmotných věcí a práv, kdy pronajímatel (osoba, která majetek pronajímá) poskytuje za úplatu nebo jiné nepeněžní plnění nájemci (osobě, která získává možnost majetek používat) právo danou věc (nebo právo) v průběhu doby pronájmu používat. Důležité je, že po dobu pronájmu zůstává majetek ve vlastnictví pronajímatele. Na nájemce přechází pouze právo daný majetek používat.“⁵

Leasing je dle současné české legislativy upraven:

- zákonem č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku,
- zákonem č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku,
- zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
- vyhláškou č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví,
- českými účetními standardy,
- zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,
- zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

Leasing se rozlišuje na dva základní typy:

- a) **Finanční leasing** – jedná se o pronájem, kde po skončení doby pronájmu dochází k odkupu najaté věci nájemcem. Tomuto typu se také říká finanční pronájem (tento pojem je obvyklý pro zákon č. 235/2004 Sb., o DPH) nebo také finanční pronájem s následnou koupí najaté věci (používán zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů). Tento druh leasingu je dlouhodobý a doba pronájmu se obvykle kryje s dobou ekonomické životnosti předmětu leasingu. Při tomto typu leasingu pronajímatel často přenáší na nájemce povinnosti spojené např. s údržbou, opravami a dalšími službami.

---

⁵ VALOUCH, P. *Leasing v praxi*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2557-4. Strana 9.

- b) **Operativní leasing** – zpravidla se jedná o všechny typy pronájmu, které nejsou finančním leasingem. Po skončení doby pronájmu dochází u tohoto typu leasingu k vrácení pronajatého majetku pronajímateli. Operativní leasing bývá krátkodobější než leasing finanční a také doba pronájmu se neshoduje s dobou ekonomické životnosti předmětu leasingu. Doba pronájmu je obvykle kratší. Pro operativní leasing je také charakteristické, že o služby (jako např. opravy, údržba), se stará pronajímatel.

Finanční leasing je tedy pronájem věci s následnou koupí. Smyslem finančního leasingu je, že nájemce získá věc do svého užívání, poté i do svého vlastnictví ale nemusí platit celou cenu najednou.

Dle českých účetních standardů eviduje a odepisuje předmět finančního pronájmu **pronajímatel**. Leasingové splátky pronajímatel zaúčtuje jako výnos z pronájmu. Pronajímateli tak může vzniknout odložená daň z titulu **rozdílu mezi účetní zůstatkovou hodnotou a daňovou zůstatkovou hodnotou dlouhodobého majetku**. Odložená daň z tohoto titulu patří mezi nejznámější. Vzniká v důsledku odlišného způsobu výpočtu účetních a daňových odpisů. Zatímco účetní odpisy vychází ze zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a stanoví sazbu odpisů například ve vztahu k výkonům nebo k době použitelnosti dlouhodobého majetku, tak daňové odpisy podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů odrážejí výši odpisů, které si účetní jednotka za zdaňovací období může uplatnit jako daňově uznatelný náklad. Většinou dochází ke vzniku zdanitelného přechodného rozdílu, to znamená, že účetní hodnota dlouhodobého majetku je vyšší než hodnota daňová a vzniká tedy odložený daňový závazek. Nicméně se může stát, že naopak daňová zůstatková hodnota dlouhodobého majetku bude vyšší než účetní a tento rozdíl vyústí k odložené daňové pohledávce.

Nájemce účtuje pouze o leasingových splátkách, které jsou účtovány do nákladů. Nájemné u finančního pronájmu je daňově uznatelné dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů jen v těchto případech:

- „*předmětem leasingu je hmotný majetek, který lze odepisovat,*
- *doba nájmu hmotného movitého majetku zařazeného v odpisové skupině 1 trvá nejméně 36 měsíců, v odpisové skupině 2 nejméně 54 měsíců a v odpisové skupině 3 nejméně 114 měsíců. U nemovitostí musí doba nájmu trvat nejméně 30 let. Doba nájmu se počítá ode dne, kdy byla věc nájemci přenechána ve stavu způsobilém obvyklému užívání,*
- *po ukončení doby nájmu (podle výše zmíněného bodu) následuje bezprostředně převod vlastnických práv k předmětu nájmu mezi vlastníkem (pronajímatelem) a nájemcem; přitom kupní cena najatého hmotného majetku není vyšší než zůstatková cena vypočtená*

ze vstupní ceny evidované u vlastníka, kterou by předmět nájmu měl při rovnoměrném odpisování podle § 31 odst. 1 písm. a) tohoto zákona k datu prodeje, a

- *po ukončení finančního pronájmu s následnou koupí najatého hmotného majetku zahrne poplatník odkoupený majetek do svého obchodního majetku.*⁶

Nájemci vzniká odložená daň z titulu rozdílu mezi účetními a daňovými náklady. Daňový náklad předmětu leasingu se vypočte tak, že celková částka finančního leasingu se vydělí počtem měsíců, po kterých se daný předmět musí odepisovat, tak aby nájemné bylo daňově uznatelné, a následně se vynásobí počtem měsíců v daném roce, po které předmět leasingu nájemce používá. Účetní náklad vychází z rozhodnutí nájemce. Nájemce si tedy sám rozhodne, po jakou dobu by daný předmět leasingu odepisoval. Výpočet nájemného zaúčtovaného do nákladů je samozřejmě stejný, liší se pouze v počtu měsíců odepisování. Rozdílem mezi těmito účetními a daňovými náklady je odložená daň. V případě, kdy účetní náklad je nižší než daňový, vzniká odložená daňová pohledávka. Naopak v případě, že daňový náklad je nižší než účetní, nájemci vzniká odložený daňový závazek.

Protože české předpisy ohledně problematiky leasingu přesněji už nic dalšího neupravují, pronajímatel i nájemce má dvě možnosti při účtování finančního leasingu.

První možnost: účtuje se o celé pohledávce či závazku proti účtu časového rozlišení. Výhodou této možnosti je skutečnost, že pohledávka i závazek z leasingu jsou zachyceny v rozvaze v plné částce. Naopak nevýhodou je, že účet časového rozlišení zvyšuje celkovou výši rozvahy.

Druhá možnost: účtuje se o jednotlivých leasingových splátkách, u pronajímatele do výnosů a u nájemce do nákladů. Tato možnost je v praxi více využívána.

Leasingové transakce dle české úpravy mají lineární dopad na výkaz zisku a ztráty, znamená to tedy, že po celou dobu leasingu ať už pronajímatel nebo nájemce vykazují stejný výnos či náklad z leasingu.

---

⁶ § 24 odst. 4 zákona č. 586/1992 sb., o daních z příjmů.

3.2 Analýza a srovnání odložené daně z příjmů u nájemce

V případě uzavření leasingové smlouvy nájemce účtuje pouze o leasingových splátkách. Odložená daň pro subjekty, kteří jsou povinni účtovat o odložené dani z příjmů, vzniká nájemci z titulu rozdílu mezi účetními a daňovými náklady. Subjektem, který je povinen účtovat o odložené dani z příjmů je účetní jednotka, která je dle § 20 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví povinna ověřovat účetní závěrku auditorem a akciová společnost sestavující účetní závěrku v plném rozsahu (bez ohledu na povinnost auditu).

Výpočet splátek a jejich daňová uznatelnost závisí na době trvání leasingu, dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Při výpočtu odložené daně může nájemce narazit na různé situace, které mohou výpočet ztížit, např. první zvýšená splátka či nerovnoměrné splácení. Tyto situace znázorňuje následující příklad se stejným zadáním.

Příklad

Nájemce a pronajímatel uzavřeli smlouvu o finančním leasingu, jehož předmětem je zemědělský stroj. Doba finančního leasingu je stanovena na období od 1. 4. 2007 do 30. 9. 2011. Leasing tedy trvá 54 měsíců. Předmět leasingu je v ceně 500 000,-.

Leasingová společnost navíc stanovila odkupní cenu daného předmětu na částku 1000,-.

3.2.1 Rovnoměrné splácení

U finančního leasingu je časté, že pronajímatel od nájemce žádá mimořádnou první zvýšenou splátku. Tato splátka je splatná nejpozději v den podpisu smlouvy nebo převzetí leasingu nájemcem. Je stanovena procentem z pořizovací ceny předmětu leasingu.

Pro výše uvedený příklad byla určena první zvýšená splátka v hodnotě 175 000,-. Pro tento leasing byly stanoveny řádné splátky ve výši 12 500,-.

Řešení:

Aby byly splátky nájemného pro nájemce daňově uznatelným nákladem, pak musí být nájemné vypočteno takto:

Tabulka 2.1 - RS: Výpočet leasingových splátek

Období	Výpočet	Splátka
2007	$(675\,000 / 54 \times 9)$	112 500
2008	$(675\,000 / 54 \times 12)$	150 000
2009	$(675\,000 / 54 \times 12)$	150 000
2010	$(675\,000 / 54 \times 12)$	150 000
2011	$(675\,000 / 54 \times 9)$	112 500

Předmět leasingu patří do druhé odpisové skupiny, proto je vzhledem k daňové uznatelnosti leasingových splátek nutné, aby finanční leasing trval 54 měsíců.

Leasingová splátka v roce 2007 je vypočtena tak, že se k ceně předmětu leasingu přičte první mimořádná zvýšená splátka, tedy $500\,000 + 175\,000 = 675\,000,-$. Tato celková částka se vydělí dobou trvání leasingu a vynásobí se počtem měsíců v roce, po které předmět leasingu nájemce používá. Tedy v roce 2007 finanční leasing započal 1. 4. 2007 a do konce roku trval 9 měsíců. To znamená, že výpočet bude následující $675\,000 / 54 * 9$. Tímto výpočtem se zjistí celková roční splátka v hodnotě 112 500,-. Tato celková roční splátka je pro nájemce daňově uznatelným nákladem.

V letech 2008 – 2010 finanční pronájem předmětu leasingu trval po celou dobu, to znamená, že se vypočítají roční leasingové splátky.

V roce 2011 nájemce vypočítá leasingové splátky pouze za 9 měsíců, tedy tak aby celkové nájemné trvalo 54 měsíců.

Protože nájemce dle své úvahy určí, že předmět leasingu by odepsal dříve než za daných 54 měsíců, pak si vede zvlášť účetní náklady daného předmětu leasingu. V tomto případě nájemce použije dobu trvání leasingu 36 měsíců. Tyto účetní náklady finančního leasingu nejsou daňově uznatelné.

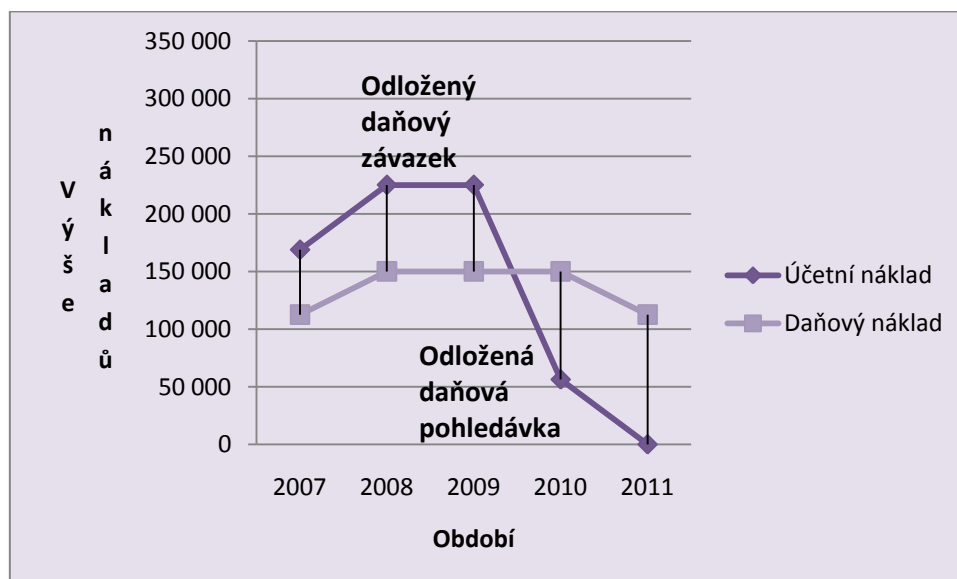
Tabulka 3.2 – RS: Výpočet rozdílu mezi účetními a daňovými náklady

Období	Výpočet	Účetní náklad	Daňový náklad	Rozdíl k výpočtu odložené daně; $R = \text{ÚN} - \text{DN}$
2007	$(675\,000 / 36 \times 9)$	168 750	112 500	56 250
2008	$(675\,000 / 36 \times 12)$	225 000	150 000	75 000
2009	$(675\,000 / 36 \times 12)$	225 000	150 000	75 000
2010	$(675\,000 / 36 \times 3)$	56 250	150 000	-93 750
2011	-	-	112 500	-112 500

Postup výpočtu účetních nákladů je stejný jako výše uvedené výpočty, akorát se při výpočtu používá odlišná doba trvání leasingu. Z předchozích 4,5 let se doba trvání leasingu snížila na 3 roky. To znamená, že v roce 2007 se započítává pouze 9 měsíců, což je duben až prosinec. V letech 2008 a 2009 se započítávají všechny měsíce. A v roce 2010 zbývá do 36 měsíců pouze 3 měsíce. V roce 2011 je účetně daný předmět leasingu zcela splacen, a tedy žádný účetní náklad nevzniká.

Z rozdílů mezi účetními náklady a daňovými náklady se vypočte rozdíl, ze kterého se následně zjistí odložená daň z příjmů.

Graf 3.1 – RS: Rozdíl mezi účetními a daňovými náklady v jednotlivých letech

Graf č. 3.1 ukazuje účetní a daňové náklady v jednotlivých letech a znázorňuje rozdíly k výpočtu odložené daně z příjmů. Na vodorovné ose grafu je uvedeno období, po které trvá finanční leasing, na svislé ose jsou znázorněny náklady.

Z grafu je tedy vidět, že v roce 2007, 2008 a 2009, kdy účetní náklady převyšují náklady daňové, nájemci vzniká zdanitelný přechodný rozdíl a nájemce bude účtovat o odloženém daňovém závazku. Naopak v roce 2010 a 2011, kdy účetní náklady jsou nižší než náklady daňové, vzniká nájemci odčitatelný přechodný rozdíl a nájemce bude účtovat o odložené daňové pohledávce.

Při výpočtu odložené daně z příjmů je nutné dávat pozor na sazby daně v jednotlivých letech. Pro výpočet odložené daně by měla být zvolena sazba podle období, kdy odložená daň z příjmů bude uplatněna. Pokud taková sazba není známa, což v mnoha případech není, uplatní se daňová sazba následujícího období. I V tomto příkladě je vždy použita sazba daně z příjmů následujících období. Pro rok 2012 je zvolena sazba daně z příjmů 19 % a to dle současných předpisů.

Tabulka 3.3 – RS: Výpočet odložené daně z příjmů

Období	Sazba daně následujícího období	Výpočet	Odložená daň z příjmů	Přepočet OD	Kumulativní odložená daň z příjmů
2007	21 %	56 250 x 21 %	11 812,5	11 250 (20%); 10 687,5 (19%)	11 250 (20%); 10 687,5 (19%)
2008	20 %	75 000 x 20 %	15 000	14 250 (19%)	26 250 (20%) 24 937,5 (19%)
2009	19 %	75 000 x 19 %	14 250	-	39 187,5
2010	19 %	-93 750 x 19 %	-17 812,5	-	21 375
2011	19%	-112 500 x 19 %	-21 375	-	0

Odložená daň z příjmů se vypočte jako rozdíl odložené daně z předcházejícího období a odložené daně vypočtené za dané období. Takovýto výpočet je důležitý z toho důvodu, aby odložená daň z předcházejících období neovlivnila základ daně daného období. Při výpočtu se nesmí zapomenout na přepočet odložené daně z příjmů a to v případě, kdy dochází ke změně sazeb. Tento přepočet se provede tak, že odložená daň příjmů zjištěná se starou sazbou daně se vydělí touto starou sazbou daně a výsledek se následně vynásobí novou sazbou daně.

Tedy konkrétně, aby mohla být zjištěna odložená daň z příjmů v roce 2008, je nutné přepočíst odloženou daň za rok 2007. To znamená: $(11\,812,5 / 0,21) \times 0,20 = 11\,250,-$. K této částce se následně přičte vypočtená odložená daň za rok 2008 ve výši 15 000,-. Celkový odložený daňový závazek pak činí 26 250,-. Tato částka však musí být dále upravena, a to z důvodu, že i v roce 2008 musí dojít k přepočtu odložené daně z příjmů se sazbou 19 %. Odložená daň po přepočtu tedy nebude činit 15 000,- ale 14 250,-. Pak když se sečte tato přepočtená odložená daň s předcházející přepočtenou odloženou daní pro sazbu 19 %, s částkou 10 687,5,- pak kumulativní odložená daň za rok 2008 činí 24 937,5,-.

V následujících letech už nedochází k změně sazeb daně z příjmů a nedochází tak ani k přepočtu odložené daně z příjmů.

Jak je vidět z výpočtu, tak v letech 2007 – 2009, kdy jsou účetní náklady vyšší, jak daňové, vychází odložený daňový závazek, což pro nájemce znamená, že v příštích obdobích může očekávat zvýšené daňové zatížení.

V roce 2010 a 2011, kdy naopak daňové náklady převyšují náklady účetní, musí nájemce zaúčtovat odloženou daňovou pohledávku, o kterou se odložený daňový závazek bude snižovat. Je nutné vzít ale v úvahu, že nájemce může o odložené daňové pohledávce účtovat jen v tom případě, kdy bude dosažitelný základ daně, proti kterému bude možno využít odčitatelný rozdíl.

Účtování leasingových operací a odložené daně z příjmů:

První mimořádná zvýšená splátka je zpravidla splatná v den podpisu smlouvy nebo převzetí předmětu leasingu. Proto je zaúčtována na účet „381 - Náklady příštích období“ souvztažně s účtem „321 - Dodavatelé“. Tato mimořádná splátka se dále rozpočítá na dobu trvání finančního leasingu. To znamená, že celkovou částku 175 000,- vydělíme 54 měsíci a dostaneme částku 3 240,74,-. Tuto částku zaúčtuje nájemce každý měsíc do nákladů.

Do nákladů nájemce se dostávají i řádné splátky, které jsou daňově uznatelné. Při účtování těchto splátek je důležité odečíst hodnotu mimořádné splátky připadající na určitý měsíc, která je již do nákladů účtována. Tedy v roce 2007 odečteme ze splátky v hodnotě 112 500,- částku 29 167,-. Tato částka odpovídá měsíčním mimořádným splátkám za rok 2007, kde finanční leasing trvá pouze 9 měsíců. Zaúčtovaná daňová splátka v tomto roce pak bude činit 83 333,-. Tento daňový náklad nájemce účtuje na účet „518/100 - Ostatní služby“. Analytika 100 označuje daňový náklad. Protiúčetem je účet „321 - Dodavatelé“. Protože nájemce si vede i účetní náklady, pak tyto musí také zaúčtovat. Hodnota zaúčtovaného účetního nákladu je rozdíl účetního nákladu vypočteného v tabulce číslo 3.2 „Výpočet rozdílu mezi účetními

a daňovými náklady. Za rok 2007 je zaúčtovaný účetní náklad ve výši 56 250,-. Tedy od hodnoty 112 500,- (což je daňově uznatelný náklad) se odečte účetní náklad z výše zmiňované tabulky v hodnotě 168 750,-. Hodnota 56 250,- je účtována do nákladů na účet „518/200 - Ostatní služby“. Účet 518 je stejný ale s analytikou 200, což představuje daňově neuznatelný náklad. Protiúčetem je účet účtové skupiny 37. - Jiné pohledávky a závazky, konkrétně účet „379 – Jiné závazky“.

V roce 2008 až 2010 budou zaúčtovány daňové splátky v hodnotě 111 111,-. Tato splátka se vypočte jako rozdíl daňově uznatelné splátky ve výši 150 000,- a mimořádné splátky za jeden rok, tedy 38 889,-. Nájemce zaúčtuje také účetní náklady za rok 2008 – 2009 ve výši 75 000,- a v roce 2010 ve výši -93 750,-. Zaúčtovaný účetní náklad představuje opět rozdíl mezi daňovými a účetními náklady.

V roce 2011 pak do konce finančního leasingu zbývá pouze 9 měsíců, tedy od daňově uznatelné splátky v částce 112 500,- odečítáme mimořádnou splátku v hodnotě 29 166,-. Do daňových nákladů se tak za rok 2011 promítne částka 83 334,-. Účetní náklad je za tento rok nulový, takže rozdíl mezi těmito náklady tvoří částka -112 500,-.

Z těchto zaúčtovaných rozdílů se pak následně vypočetla odložená daň z příjmů.

Dělení na řádné a mimořádné splátky je důležité z hlediska účetního zachycení. A to proto, že mimořádnou splátku nájemce už zaplatil. Z hlediska daňového jsou obě splátky daňově uznatelným nákladem.

V každém roce nesmí nájemce zapomenout na zaúčtování vypočtené odložené daně z příjmů. Účtuje se o rozdílu mezi počátečním a konečným stavem odložené daně. Zaúčtovaná odložená daň z příjmů odpovídá přepočtené dani pro 19 %.

Poslední účetní operací je odkup stroje za cenu, kterou stanovila leasingová společnost na hodnotu 1 000,-.

Tabulka 3.4 – Účtování při rovnoměrném splácení

<i>Text</i>	<i>Částka</i>	<i>MD</i>	<i>Dal</i>
1. Mimořádná splátka	175 000	381	321
2. Úhrada mimořádné splátky	175 000	321	221
3. Rok 2007:			
a) Úhrada roční splátky	83 333	321	221
b) Zúčtování mimořádné splátky	29 167	518	381
c) Daňový náklad	83 333	518.100	321
d) Účetní náklad	56 250	518.200	379
e) Odložená daň z příjmů	10 688	592	481
4. Rok 2008:			
a) Úhrada roční splátky	111 111	321	221
b) Zúčtování mimořádné splátky	38 889	518	381
c) Daňový náklad	111 111	518.100	321
d) Účetní náklad	75 000	518.200	379
e) Odložená daň z příjmů	14 250	592	481
5. Rok 2009:			
a) Úhrada roční splátky	111 111	321	221
b) Zúčtování mimořádné splátky	38 889	518	381
c) Daňový náklad	111 111	518.100	321
d) Účetní náklad	75 000	518.200	379
e) Odložená daň z příjmů	14 250	592	481
6. Rok 2010:			
a) Úhrada roční splátky	111 111	321	221
b) Zúčtování mimořádné splátky	38 889	518	381
c) Daňový náklad	111 111	518.100	321
d) Účetní náklad	-93 750	518.200	379
e) Odložená daň z příjmů	17 813	481	592
7. Rok 2011:			
a) Úhrada roční splátky	83 334	321	221
b) Zúčtování mimořádné splátky	29 166	518	381
c) Daňový náklad	83 334	518.100	321
d) Účetní náklad	-112 500	518.200	379
e) Odložená daň z příjmů	21 375	481	592
8. Nákup stroje za odkupní cenu	1 000,-	042	321

3.2.2 Nerovnoměrné splácení

Finanční leasing je charakterizován první vyšší splátkou, přičemž další splátky mohou být buď stejné (rovnoměrné), jak ukazuje předešlý případ, nebo se ostatní splátky mohou lišit. Jsou tedy nerovnoměrné. Tyto nerovnoměrné splátky stanovuje leasingová společnost, která určí, v jaké výši bude nájemce splátky platit.

Samozřejmě pro daňovou uznatelnost těchto splátek platí ujednání dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Řešení:

Aby byly splátky nájemného daňově uznatelné, pak musí být tyto splátky vypočteny takto:

Tabulka 3.5 – NS: Výpočet leasingových splátek

Období	Výpočet	Splátka
2007	$(675\,000 / 54 \times 9)$	112 500
2008	$(675\,000 / 54 \times 12)$	150 000
2009	$(675\,000 / 54 \times 12)$	150 000
2010	$(675\,000 / 54 \times 12)$	150 000
2011	$(675\,000 / 54 \times 9)$	112 500

Tato tabulka ukazuje výpočet daňově uznatelných nákladů finančního leasingu. Je to stejná tabulka jak v předešlém případě. Pro výpočet daňově uznatelných splátek finančního leasingu je tedy důležité dodržet dobu trvání leasingu. Ta je stanovena na 54 měsíců.

Roční splátka se pak vypočte tak, že k ceně předmětu leasingu ve výši 500 000,- se přičte první zvýšená splátka v částce 175 000,-. Dostáváme hodnotu 675 000,-. Tato hodnota je pak důležitá pro stanovení konkrétní výše daňově uznatelného nákladu finančního leasingu. Hodnota 675 000,- se vydělí počtem měsíců, po které trvá finanční leasing a dále vynásobí počtem měsíců, po které trvá nájem předmětu leasingu v daném roce.

Jelikož se jedná o nerovnoměrné splácení, pak leasingová společnost navrhuje, v jaké výši se budou jednotlivé splátky hradit. Většinou leasingová společnost určí procenta z předmětu leasingu. V tomto případě určila, že leasingové splátky se budou v první polovině trvání leasingové smlouvy (tedy 27 měsíců) splácet ve výši 70 % z ceny předmětu leasingu

zvýšené o první zvýšenou splátku a v druhé polovině (následujících 27 měsíců) ve výši 30 % z ceny předmětu leasingu zvýšené o první zvýšenou splátku.

Nájemce v tomto případě i pro své zachycení účetních nákladů použije dobu trvání leasingu 54 měsíců.

Tabulka 3.6 – NS: Výpočet rozdílu mezi daňovými a účetními náklady

Období	Výpočet	Účetní náklad	Daňový náklad	Rozdíl k výpočtu odložené daně; $R = \dot{U}N - DN$
2007	$[472\,500 / 27 \times 9]$	157 500	112 500	45 000
2008	$(472\,500 / 27 \times 12)$	210 000	150 000	60 000
2009	$[(472\,500 / 27 \times 6) + (202\,500 / 27 \times 6)]$	150 000	150 000	0
2010	$(202\,500 / 27 \times 12)$	90 000	150 000	-60 000
2011	$(202\,500 / 27 \times 9)$	67 500	112 500	-45 000

Při výpočtu účetních nákladů se musí vycházet z leasingového plánu. Tedy v prvních 27 měsících počítat 70 % z ceny předmětu leasingu zvýšené o první zvýšenou splátku (500 000 + 175 000). Z hodnoty 675 000,- se vypočte 70 %. V následujících 27 měsících počítat 30 % z ceny předmětu leasingu zvýšené o první zvýšenou splátku, tedy z hodnoty 675 000,-. Z této hodnoty se vypočte 30 %.

V roce 2007 se z částky 675 000,- vypočte 70 %, tedy 472 500,-. Z této částky se vypočte roční náklad připadající na 9 měsíců, což jsou měsíce v roce 2007, po které trval finanční leasing. Celkovým účetním nákladem za rok 2007 je pak hodnota 157 500,-.

V roce 2008 se ze stejné částky ve výši 472 500,- vypočítá rovněž roční účetní náklad v hodnotě 210 000,-.

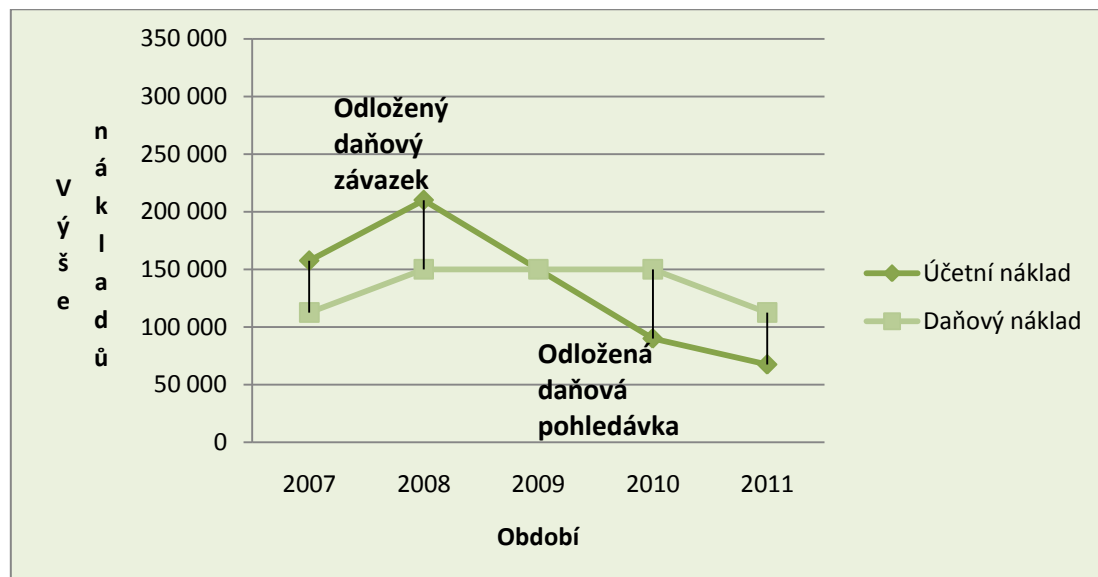
Rok 2009 je komplikovanější a to z toho důvodu, že v tomto roce se mění procento z ceny předmětu leasingu ze 70 % na 30 %. Prvních 6 měsíců tohoto roku, do celkových 27 měsíců, se počítá ještě z částky 472 500,-. Následujících 6 měsíců se vychází už z částky 202 500,-, což představuje 30 % z ceny předmětu leasingu zvýšené o první zvýšenou splátku.

Za roky 2010 a rok 2011 se klasicky vypočtou roční účetní náklady z částky 202 500,-. V roce 2011 se však musí dávat pozor na ukončení leasingu.

Při výpočtu ročních účetních nákladů je důležité počítat s 27 měsíci na místo 54. Jinak by výpočet byl chybný.

Z vypočteného rozdílu mezi účetními a daňovými náklady se zjistí odložená daň z příjmů.

Graf 1.2 – NS: Rozdíl mezi účetními a daňovými náklady v jednotlivých letech

Tento graf, stejně jako graf znázorněný výše ukazuje účetní a daňové náklady v jednotlivých letech ale při nerovnoměrných splátkách a znázorňuje rozdíly k výpočtu odložené daně z příjmů. Na vodorovné ose grafu je uvedeno období, po které trvá finanční leasing, na svislé ose jsou znázorněny náklady.

Z grafu je tedy vidět, že v roce 2007, 2008, kdy účetní náklady převyšují náklady daňové, nájemce bude účtovat o odloženém daňovém závazku. V roce 2009 je účetní náklad ve stejné výši jako náklad daňový. To znamená, že neexistuje rozdíl mezi těmito náklady a odložená daň bude nulová. Naopak v roce 2010 a 2011, kdy účetní náklady jsou nižší než náklady daňové, bude nájemce účtovat o odložené daňové pohledávce.

Pro výpočet odložené daně by měla být zvolena sazba podle období, kdy odložená daň z příjmů bude uplatněna. Pokud taková sazba není známa, což v mnoha případech není, uplatní se daňová sazba následujícího období. I V tomto příkladě je použita sazba daně z příjmů následujících období. Pro rok 2012 je zvolena sazba daně z příjmů 19 % a to dle současných předpisů.

Tabulka 3.7 – NS: Výpočet odložené daně z příjmů

Období	Sazba daně následujícího období	Výpočet	Odložená daň z příjmů	Přepočet OD	Kumulativní odložená daň z příjmů
2007	21 %	45 000 x 21 %	9 450	9 000 (20%); 8 550 (19%)	9 000 (20%); 8 550 (19%)
2008	20 %	60 000 x 20 %	12 000	11 400 (19%)	21 000 (20%); 19 950 (19%)
2009	19 %	0 x 19 %	0		19 950
2010	19 %	-60 000 x 19 %	-11 400		8 550
2011	19%	-45 000 x 19 %	-8 550		0

Jak je vidět z tabulky, tak v letech 2007 a 2008 vychází zdanitelný přechodný rozdíl, který znamená odložený daňový závazek, což pro nájemce představuje „rezervu“ na očekávané vyšší daňové zatížení v příštích obdobích.

V roce 2009 vyšel účetní náklad stejný jako daňový, to znamená, že neexistuje rozdíl k výpočtu odložené daně z příjmů a odložená daň je tedy nulová. Tato nulová odložená daň nemá žádný dopad na základ daně.

V letech 2010 a 2011 vychází odčitatelný přechodný rozdíl, nájemce musí účtovat o odložené daňové pohledávce, což pro něj znamená, že v příštích obdobích může očekávat nižší daňové zatížení.

Při výpočtu se opět nesmí zapomenout na přepočet odložené daně z příjmů a to v případě, kdy následující rok dochází ke změně v sazbě. Tedy v tomto konkrétním případě se přepočet provádí v roce 2007 a 2008. Přepočet se provede tak, že odložená daň příjmů zjištěná se starou sazbou daně se vydělí touto starou sazbou daně a výsledek se následně vynásobí novou sazbou daně.

Konkrétně aby mohla být vypočtena odložená daň z příjmů v roce 2008, musí být proveden přepočet odložené daně vypočtené za rok 2007. Tedy částka 9 450,- se vydělí sazbou daně 21 % a následně se vynásobí novou sazbou daně 20 %. Nájemce dostává částku ve výši 9 000,-. Kumulativní odložená daň za rok 2008 je pak součtem přepočtené daně v hodnotě 9 000,- a nově vypočtené za rok 2008 v hodnotě 12 000,-. Protože v dalším roce opět dochází ke změně v sazbě, tak se musí i tato vypočtená odložená daň z příjmů přepočítat s novou sazbou 19 %

Účtování leasingových operací a odložené daně z příjmů:

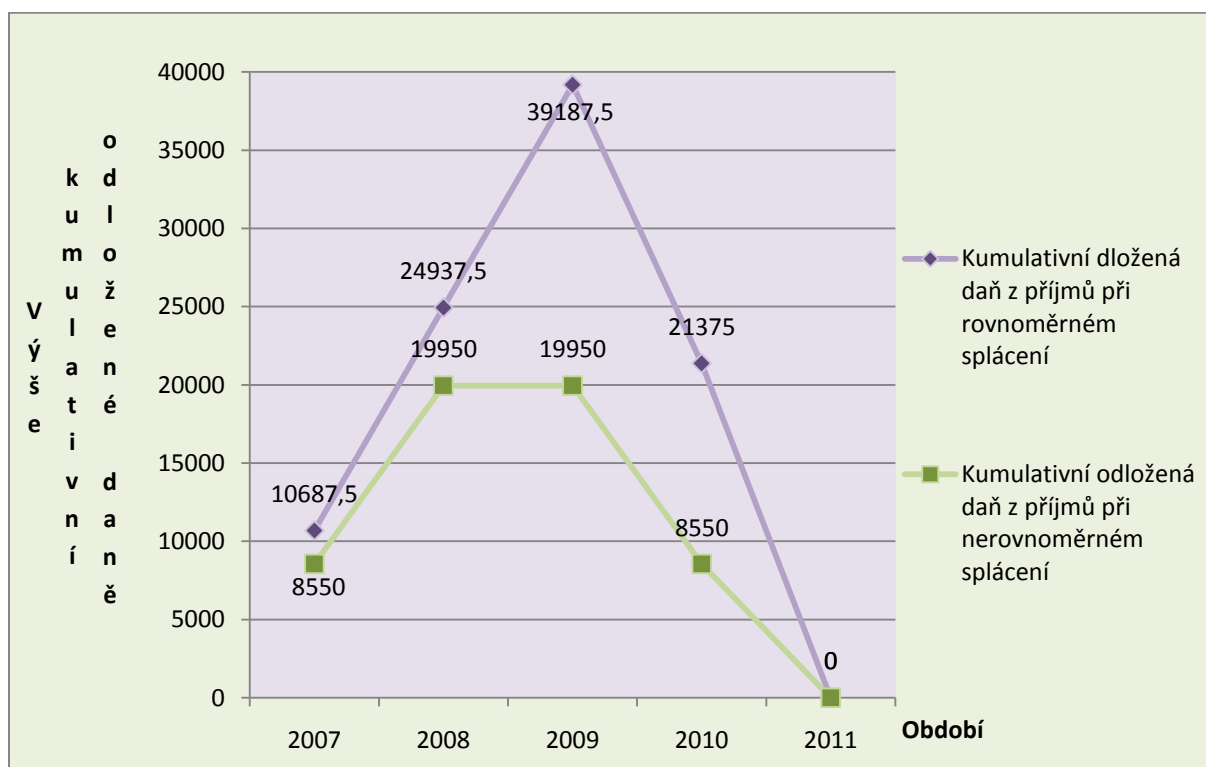
Tabulka 3.8 – Účtování při nerovnoměrném splácení

<i>Text</i>	<i>Částka</i>	<i>MD</i>	<i>Dal</i>
1. Mimořádná splátka	175 000	381	321
2. Úhrada mimořádné splátky	175 000	321	221
3. Rok 2007:			
a) Úhrada roční splátky	83 333	321	221
b) Zúčtování mimořádné splátky	29 167	518	381
c) Daňový náklad	83 333	518/100	321
d) Účetní náklad	45 000	518/200	379
e) Odložená daň z příjmů	8 550	592	481
4. Rok 2008:			
a) Úhrada roční splátky	111 111	321	221
b) Zúčtování mimořádné splátky	38 889	518	381
c) Daňový náklad	111 111	518/100	321
d) Účetní náklad	60 000	518/200	379
e) Odložená daň z příjmů	11 400	592	481
5. Rok 2009:			
a) Úhrada roční splátky	111 111	321	221
b) Zúčtování mimořádné splátky	38 889	518	381
c) Daňový náklad	111 111	518/100	321
d) Účetní náklad	0	-	-
e) Odložená daň z příjmů	0	-	-
6. Rok 2010:			
a) Úhrada roční splátky	111 111	321	221
b) Zúčtování mimořádné splátky	38 889	518	381
c) Daňový náklad	111 111	518/100	321
d) Účetní náklad	-60 000	518/200	379
e) Odložená daň z příjmů	11 400	481	592
7. Rok 2011:			
a) Úhrada roční splátky	83 334	321	221
b) Zúčtování mimořádné splátky	29 166	518	381
c) Daňový náklad	83 334	518/100	321
d) Účetní náklad	-45 000	518/200	379
e) Odložená daň z příjmů	8 550	481	592
8. Nákup stroje za odkupní cenu	1 000,-	42	321

Účtování mimořádné splátky a daňových nákladů je naprosto stejné jak v příkladě výše znázorněného, v tabulce č. 3.4 „Účtování při rovnoměrném splácení. Liší se pouze v hodnotách účetních nákladů a v hodnotách odložené daně z příjmů. Opět se zde používají účty „518/100 - Ostatní služby“, kde analytika 100 znázorňuje daňově uznatelný náklad a „518/200 - Ostatní služby“, kde analytika 200 představuje daňově neuznatelný náklad.

Srovnání odložené daně z příjmů při rovnoměrném a nerovnoměrném splácení

Graf 3.3 – Srovnání odložené daně z příjmů v jednotlivých letech

Graf 3.3 na vodorovné ose znázorňuje období, po které trvá finanční leasing, a na svislé ose jsou znázorněny hodnoty, kterých odložená daň může nabývat.

Křivka barvy fialové ukazuje vývoj kumulativní odložené daně z příjmů při zvýšené první splátce a při rovnoměrném splácení v průběhu finančního leasingu. Jak je vidět, tak tato křivka nabývá hodnot od 39 187,5 do 0, což jsou hodnoty vypočteny v tabulce č. 3. 3. Křivka barvy zelené znázorňuje vývoj kumulativní odložené daně z příjmů taktéž při zvýšené první splátce ale při nerovnoměrném splácení. Tato křivka nabývá hodnot od 19 950 do 0, které jsou vypočteny v tabulce č. 3. 7.

Graf ukazuje, že při rovnoměrném i při nerovnoměrném splácení dosahuje nájemce v letech 2007 a 2008 odložený daňový závazek, který se při rovnoměrném splácení ještě dále

prohlubuje. Křivka nerovnoměrného splácení v roce 2009 se dále neprohlubuje jako při rovnoměrném splácení nájemného, a to z důvodu, že účetní náklady jsou v roce 2009 rovny daňovým nákladům a odložená daň z příjmů je tedy nulová. Odložený daňový závazek pro nájemce znamená, že v příštích obdobích může čekat vyšší daňové zatížení.

V roce 2010 a 2011 dochází k obratu, kdy daňový náklad je vyšší jak účetní náklad a nájemce účtuje o odložené daňové pohledávce. V grafu je tato situace znázorněna tím, že obě křivky odložené daně z příjmů se v těchto obdobích snižují a nájemce tak v budoucích obdobích může očekávat snížení základu daně a tím i nižší daň z příjmů.

Při ukončení finančního leasingu by nájemce měl dojít k nulové odložené dani z příjmů. Je to proto, že nájemci nevzniká žádný přechodný rozdíl k výpočtu odložené daně z příjmů ve vztahu k leasingu.

Z grafu je názorně vidět, že při nerovnoměrných splátkách, kdy se účetní náklad počítá z nižších hodnot než při rovnoměrných splátkách, nabývá odložená daň z příjmů taktéž nižších hodnot.

3.3 Analýza odložené daně z příjmů u pronajímatele

V případě finančního leasingu je pronajímatel (leasingová společnost) v pozici vlastníka předmětu leasingu. Jako vlastník tedy i daný předmět leasingu eviduje a odepisuje. Do výnosů se pronajímateli promítají splátky placené nájemcem. Základ daně si pronajímatel snižuje uplatněnými odpisy, které jsou daňově uznatelným nákladem.

Odložená daň z příjmů pronajímateli může vzniknout v případě rozdílu mezi účetními a daňovými odpisy předmětu leasingu, kdy daňové odpisy informují o daňově uznatelné výši odpisů, kdežto účetní odpisy odrážejí skutečnost. Těmito účetními odpisy splňuje vlastník zásadu věrného a poctivého zobrazení.

Daňové odpisy jsou určeny zákonem o daních z příjmů. Ten stanovuje dvě základní metody odpisování:

- ↳ lineární odpisy, kde jsou tyto po celou dobu odpisování, s výjimkou prvního roku, stejné,
- ↳ zrychlené odpisy, které se liší od lineárních (rovnoměrných odpisů) tím, že nerozpouštějí pořizovací cenu daného majetku do nákladů rovnoměrně, ale v prvních letech se do nákladů promítne vyšší částka než v letech následujících.

Účetní odpisy jsou dány zákonem o účetnictví. Stanovuje si je účetní jednotka sama. Sazbu odpisů si účetní jednotka stanoví například ve vztahu k výkonům (výkonové odpisy) nebo k době použitelnosti (rovnoměrné odpisy).

Při zjišťování odložené daně z příjmů u pronajímatele se vychází ze stejného příkladu, jak u nájemce.

Příklad

Nájemce a pronajímatel uzavřeli smlouvu o finančním leasingu, jehož předmětem je zemědělský stroj. **Leasingová společnost tento stroj zakoupila v prosinci 2006, tedy odpisuje od 1. 1. 2007.** Doba finančního leasingu je stanovena na období od 1. 4. 2007 do 30. 9. 2011. Leasing tedy trvá 54 měsíců. Předmět leasingu je v ceně 500 000,-.

Leasingová společnost navíc stanovila odkupní cenu daného předmětu na částku 1000,-.

Pronajímatel odpisuje daný předmět leasingu zrychleným způsobem. Pro účetní odpisy používá sazbu ve vztahu k době použitelnosti.

Tabulka 3.9 - Daňové odpisy

Období	Výpočet	Roční odpis	Zůstatková cena
2007	500 000 / 5	100 000	400 000
2008	2 x 400 000 / 6-1	160 000	240 000
2009	2 x 240 000 / 6-2	120 000	120 000
2010	2 x 120 000 / 6-3	80 000	40 000
2011	2 x 40 000 / 6-4	40 000	0

Pro výpočet daňových odpisů je nutné zjistit odpisovou skupinu, do které se dlouhodobý hmotný majetek zařazuje. V příkladu je dlouhodobým hmotným majetkem zemědělský stroj. Tento majetek se dle přílohy č. 1 „Třídění hmotného majetku do odpisových skupin“ k zákonu č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů řadí do druhé odpisové skupiny. Pro druhou odpisovou skupinu je tímto zákonem dána lhůta, po kterou se musí zemědělský stroj odpisovat a tou je 5 let. V zákoně o daních z příjmů jsou uvedeny také sazby, které se použijí pro výpočet. Pro první rok je použita sazba 5 a pro další roky odpisování je použita sazba 6. Od roku 2007 až po rok 2011 jsou sazby v druhé odpisové skupině nezměněny.

Výpočet prvního roku vychází z pořizovací ceny majetku. Ta je vydělena sazbou v prvním roce odpisování. Pro výpočty ročních odpisů v dalších letech je však důležitá zůstatková cena majetku, která se násobí dvěma a následně se vydělí sazbou pro další roky odpisování poníženou o roky, po které bylo již odpisováno.

Takto vypočtené roční odpisy si může pronajímatel zahrnout do nákladů a snížit si tak svůj základ daně z příjmů.

Na druhou stranu jak již je výše zmíněno, musí také pronajímatel provádět účetní odpisy, které odrážejí skutečný stav majetku. Pronajímatel si zvolil sazbu ve vztahu k době použitelnosti, což je v tomto případě 3 roky. Účetní odpis se počítá od prvního dne následujícího měsíce, tedy od 1. ledna 2007. Účetní odpis je velice jednoduchý. Pořizovací cena se vydělí dobou použitelnosti.

Tabulka 3.10 - Účetní odpisy

Období	Účetní odpis	Účetní zůstatková hodnota
2007	166 667	333 333
2008	166 667	166 666
2009	166 666	0
2010	0	0
2011	0	0

Pokud jsou vypočteny daňové i účetní odpisy, tak se následně zjistí přechodný rozdíl k výpočtu odložené daně z příjmů.

Tabulka 3.11 - Rozdíl mezi účetní a daňovou zůstatkovou cenou

Období	Účetní zůstatková cena	Daňová zůstatková cena	Rozdíl k výpočtu odložené daně; $R = \text{ÚZC} - \text{DZC}$
2007	333 333	400 000	66 667
2008	166 666	240 000	73 334
2009	0	120 000	120 000
2010	0	40 000	40 000
2011	0	0	0

Tato tabulka ukazuje přechodný rozdíl k výpočtu odložené daně z příjmů. Už z rozdílu mezi účetním a daňovým odpisem je poznat, zda bude pronajímatel účtovat o odložené daňové pohledávce či o odloženém daňovém závazku. V případě, kdy účetní odpis > daňový odpis $\Rightarrow$ odložený daňový závazek. V opačné situaci, kdy účetní odpis < daňový odpis $\Rightarrow$ odložená daňová pohledávka.

Následně se z vypočteného rozdílu zjistí odložená daň z příjmů.

Tabulka 3.12- Výpočet odložené daně z příjmů

Období	Sazba daně následujících o období	Výpočet	Odložená daň z příjmů	Přepočet OD	Kumulativní odložená daň z příjmů
2007	21 %	66 667 x 21 %	14 000,07	13 333,4(20%); 12 666,73(19%)	13 333,4(20%); 12 666,73(19%)
2008	20 %	(73 334–66 667) x 20 %	1 333,4	1 266,73(19%)	14666,8(20%); 13 933,46 (19%)
2009	19 %	(120 000–73 334) x 0,19	8 866,54	-	22 800
2010	19 %	(40 000-120 000) x 0,19	-15 200	-	7 600
2011	19%	(0-40 000) x 0,19	-7 600	-	0

Tabulka 3.12 ukazuje výpočet odložené daně z příjmů z titulu rozdílu mezi účetními a daňovými odpisy. Rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy je přechodný a je tedy důvod účtovat o odložené dani z příjmů. V prvním roce se odložená daň počítá z rozdílu mezi účetní a daňovou zůstatkovou cenou. V dalších letech se pak odložená daň počítá pouze ze změny stavu mezi účetní a daňovou zůstatkovou cenou. Samozřejmě se nesmí, stejně jako v předešlých případech zapomenout na přepočet odložené daně z příjmů a to v případě, kdy dochází v dalším období ke změně v sazbě. Pro výpočet odložené daně z příjmů jsou použity sazby následujícího období. Pro rok 2012 je použita sazba dle současných předpisů a to 19 %.

V letech 2007 až 2009 pronajímateli vzniká zdanitelný přechodný rozdíl a v těchto letech bude účtovat o odloženém daňovém závazku. V letech 2010 a 2011 naopak pronajímateli odčitatelný přechodný rozdíl a tedy bude účtovat o odložené daňové pohledávce.

Účtování leasingových operací a odložené daně z příjmů:

Tabulka 3.13 - Účtování u pronajímatele

<i>Text</i>	<i>Částka</i>	<i>MD</i>	<i>Dal</i>
1. Převzetí zemědělského stroje do užívání	500 000	022	042
2. Mimořádná splátka	175 000	311	648
3. Přijetí mimořádné splátky	175 000	221	311
4. Rok 2007:			
a) Přijetí splátky	83 333	221	311
b) Daňový odpis	100 000	551/100	082
c) Účetní odpis	66 667	551/200	082
d) Odložená daň z příjmů	12 667	592	481
5. Rok 2008			
a) Přijetí splátky	111 111	221	311
b) Daňový odpis	160 000	551/100	082
c) Účetní odpis	6 667	551/200	082
d) Odložená daň z příjmů	1 267	592	481
6. Rok 2009			
a) Přijetí splátky	111 111	221	311
b) Daňový odpis	120 000	551/100	082
c) Účetní odpis	46 666	551/200	082
d) Odložená daň z příjmů	8 867	592	481
7. Rok 2010			
a) Přijetí splátky	111 111	221	311
b) Daňový odpis	80 000	551/100	082
c) Účetní odpis	-80 000	551/200	082
d) Odložená daň z příjmů	15 200	481	592
8. Rok 2011			
a) Přijetí splátky	83 334	221	311
b) Daňový odpis	40 000	551/100	082
c) Účetní odpis	-40 000	551/200	082
d) Odložená daň z příjmů	7 600	481	592
9. Vyřazení stroje z evidence	500 000	082	022
10. Prodej stroje	1 000	311	641
11. Výpis z BÚ - příjem PP za stroj	1 000	221	311

I u pronajímatele se používá analytických účtů. Konkrétně v případě účtu „551 - Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku“, kdy analytika s číslem 100 představuje daňově uznatelný odpis a analytika s číslem 200 znamená daňově neuznatelný odpis.

4 Zhodnocení a dopady dané problematiky

4.1 Vliv odložené daně na účetní závěrku nájemce

Nájemce, jak bylo zjištěno v předchozí kapitole, vykazuje v letech 2007 – 2009 odložený daňový závazek, a v letech 2010 – 2011 odloženou daňovou pohledávku. Rovnoměrné či nerovnoměrné splácení nemají vliv na typ odložené daně z příjmů. Tyto dvě situace mají vliv pouze na výši odložené daně z příjmů.

V případě, kdy uvažujeme, že nájemce každý rok ze své podnikatelské činnosti dosahuje výnosů 1 500 000,-, a jako jediný náklad uplatňuje splátky leasingu při rovnoměrném splácení, pak účtování o odložené dani z příjmů v letech 2007 – 2011 bude vypadat následovně:

Rok 2007:

- Zdanitelné příjmy – zdanitelné výdaje (daňový náklad) $\Rightarrow 1\,500\,000 - 112\,500 = 1\,387\,500,-$
  - Splatná daň z příjmů (24%) z 1 387 000 (daňový základ zaokrouhlen na celé tisícikoruny dolů) = **332 880,-**
1. Účetní náklad na finanční leasing	168 750,-	518.200 / 379
2. Daň z příjmů splatná	332 880,-	591/341
3. Daň z příjmů odložená	10 688,-	592/481

Rok 2008:

- Zdanitelné příjmy – zdanitelné výdaje (daňový náklad $\Rightarrow 1\,500\,000 - 150\,000 = 1\,350\,000,-$
  - Splatná daň z příjmů (21%) z 1 350 000 = **283 500,-**
1. Účetní náklad na finanční leasing	225 000,-	518.200 / 379
2. Daň z příjmů splatná	283 500,-	591/341
3. Daň z příjmů odložená	14 250,-	592/481

Rok 2009:

- Zdanitelné příjmy – zdanitelné výdaje (daňový náklad) $\Rightarrow 1\,500\,000 - 150\,000 = 1\,350\,000,-$
- Splatná daň z příjmů (20%) z 1 350 000 = **270 000,-**

1. Účetní náklad na finanční leasing	225 000,-	518.200 / 379
2. Daň z příjmů splatná	270 000,-	591/341
3. Daň z příjmů odložená	14 250,-	592/481

Rok 2010:

- Zdanitelné příjmy – zdanitelné výdaje (daňový náklad) $\Rightarrow 1\,500\,000 - 150\,000 =$
1 350 000,-

- Splatná daň z příjmů (19%) z 1 350 000 = **256 500,-**

1. Účetní náklad na finanční leasing	56 250,-	518.200 / 379
2. Daň z příjmů splatná	256 500,-	591/341
3. Daň z příjmů odložená	17 813,-	481/592

Rok 2011:

- Zdanitelné příjmy – zdanitelné výdaje (daňový náklad) $\Rightarrow 1\,500\,000 - 112\,500 =$
1 387 500,-

- Splatná daň z příjmů (19%) z 1 387 000 (daňový základ zaokrouhlen na celé tisícikoruny dolů) = **263 530,-**

1. Účetní náklad na finanční leasing	0,-	-/-
2. Daň z příjmů splatná	263 530,-	591/341
3. Daň z příjmů odložená	21 375,-	481/592

Tabulka 4.1 - Výkaz zisků a ztrát nájemce za období 2007 – 2011, kdy nájemce účtuje o odložené dani z příjmů

Výkaz zisků a ztrát							
Číslo účtu	Částka (v tisících)					Číslo účtu	Částka (v tisících)
	2007	2008	2009	2010	2011		2007 - 2011
518.200	168,75	225	225	56,25	0	06x	1 500
591	332,88	283,5	270	256,5	263,53		
592	10,688	14,25	14,25	-17,813	-21,375		
Čistý zisk	987,682	977,25	990,75	1 205,06	1 257,85		
Celkem	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	Celkem	1 500

Tabulka 4.1 znázorňuje čistý zisk v letech 2007 až 2011 v případě, kdy nájemce účtuje o odložené dani z příjmů. Je vypočten tak, že výnosy se sníží o veškeré náklady. V tomto konkrétním případě náklady tvoří účetní náklad na finanční leasing, který je účtován na účet „518.200 – Ostatní služby“. Tento účetní náklad je vypočten v tabulce č. 3.2 - Rozdíl mezi

účetními a daňovými náklady. Dále je do nákladů zahrnuta splatná daň z příjmů, která je zachycena na účtu „591 – Daň z příjmů z běžné činnosti – splatná“. Do nákladů patří také účet „592 - Daň z příjmů z běžné činnosti – odložená“. V obdobích, kdy nájemce vykazuje odloženou daňovou pohledávku, což je odčitatelný přechodný rozdíl, musí nájemce tuto odloženou daňovou pohledávku od nákladů odečíst. Naopak v obdobích, kdy nájemce vykazuje odložený daňový závazek, pak tento k ostatním nákladům přičítá. Porovnáním celkových nákladů a výnosů se zjistí čistý zisk.

V případě, kdy nájemce nebude účtovat o odložené dani z příjmů, pak účtování v letech 2007 - 2011 bude vypadat takto:

- **Rok 2007:** Výnosy – náklady = čistý zisk $\Rightarrow 1\,500\,000 - 501\,630$ (168 750,- účetní náklad na finanční leasing + 332 880,- splatná daň z příjmů) = **998 370,-**
- **Rok 2008:** Výnosy – náklady = čistý zisk $\Rightarrow 1\,500\,000 - 508\,500$ (225 000,- účetní náklad na finanční leasing + 283 500,- splatná daň z příjmů) = **991 500,-**
- **Rok 2009:** Výnosy – náklady = čistý zisk $\Rightarrow 1\,500\,000 - 495\,000$ (225 000,- účetní náklad na finanční leasing + 270 000,- splatná daň z příjmů) = **1 005 000,-**
- **Rok 2010:** Výnosy – náklady = čistý zisk $\Rightarrow 1\,500\,000 - 312\,750$ (56 250,- účetní náklad na finanční leasing + 256 500,- splatná daň z příjmů) = **1 187 250,-**
- **Rok 2011:** Výnosy – náklady = čistý zisk $\Rightarrow 1\,500\,000 - 263\,530$ (263 530,- splatná daň z příjmů) = **1 236 470,-**

Tabulka 4.2 - Výkaz zisků a ztrát nájemce za období 2007 – 2011, kdy nájemce neúčtuje o odložené dani z příjmů

Výkaz zisků a ztrát							
Číslo účtu	Částka (v tisících)					Číslo účtu	Částka (v tisících)
	2007	2008	2009	2010	2011		2007 - 2011
518.200	168,75	225	225	56,25	0	06x	1 500
591	332,88	283,5	270	256,5	263,53		
Čistý zisk	998,37	991,5	1 005	1 187,25	1 236,47		
Celkem	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	Celkem	1 500

Tabulka 4.2 znázorňuje sice také čistý zisk ale v případě, kdy nájemce neúčtuje o odložené dani. Tedy čistý zisk je vypočten snížením výnosů pouze o účetní náklad na finanční leasing a splatnou daň z příjmů.

Čistý zisk, v případě, kdy nájemce účtuje o odloženém daňovém závazku je vždy nižší a to o výši odložené daně z příjmů. Nájemce, který vykazuje zdanitelný přechodný rozdíl, musí v budoucích obdobích počítat s vyšší daňovou povinností. Proto se o zdanitelném přechodném rozdílu mluví jako o odloženém daňovém závazku.

Čistý zisk je tedy nižší v případě, kdy nájemce účtuje o odloženém daňovém závazku, než kdyby subjekt o této odložené dani neúčtoval. Zaúčtovaný odložený daňový závazek zabrání nepřiměřenému přidělování do fondů, nadměrné výplatě podílů na zisku či dividend. V budoucnu, kdy dojde ke zvýšení daňové povinnosti, by se výše uvedené jednání nájemce (jako je nadměrná výplata podílů apod.) mohlo stát příčinou ekonomických potíží.

U odložené daňové pohledávky dochází k opačné situaci, kdy čistý zisk v případě, kdy nájemce účtuje o odložené dani z příjmů je vždy vyšší, než kdyby nájemce o této odložené dani neúčtoval. Při účtování o odložené daňové pohledávce je však nutné dodržet zásadu, která říká, že o odložené daňové pohledávce je povoleno účtovat jen za předpokladu, že subjekt dosáhne takového základu daně, proti kterému bude možno odčitatelný rozdíl uplatnit.

Odložená daň z příjmů neovlivňuje jen čistý zisk ve výkazu zisků a ztrát ale zasahuje také do rozvahy. Konkrétně do vlastního kapitálu, do kterého se zahrnuje čistý zisk a pak podle povahy odložené daně z příjmů buď do dlouhodobých závazků v pasivech, nebo do dlouhodobých pohledávek v aktivech.

Při účtování o odložené dani z příjmů se používá vždy účet 481 „Odložený daňový závazek a pohledávka“. Tento účet patří do účtové třídy 4. „Kapitálové účty a dlouhodobé závazky“ a podle povahy jeho zůstatku (pasivní či aktivní), nabývá charakteru buď pasivního, nebo aktivního účtu. V případě, kdy nájemce účtuje o odloženém daňovém závazku, pak se tyto dlouhodobé závazky navyšují, dá se říci, že si nájemce tvoří „rezervu“ pro vyšší daň z příjmů. V případě, kdy nájemce účtuje o odložené daňové pohledávce, pak se o tuto odloženou daň z příjmů navyšují dlouhodobé pohledávky.

4.2 Vliv odložené daně na účetní závěrku pronajímatele

Stejně jako u nájemce, odložená daň z příjmů ovlivňuje jak výkaz zisku a ztráty, tak i rozvahu. Konkrétně tedy ve výkazu zisku a ztráty odložená daň z příjmů ovlivňuje výši čistého zisku a ten zasahuje do vlastního kapitálu. V rozvaze odložená daň ovlivňuje také výši dlouhodobých závazků či pohledávek.

V třetí kapitole byla odložená daň z příjmů u pronajímatele vypočtena. Titulem pro vznik odložené daně z příjmů u pronajímatele je rozdíl mezi účetní a daňovou zůstatkovou cenou daného předmětu leasingu.

V případě, kdy pronajímatel do výnosů zahrnuje ze své podnikatelské činnosti pravidelně částku 2 300 000,-, ve které jsou zahrnuty splátky, které mu hradí nájemce a výnosy z činnosti a do nákladů odpisy daného předmětu finančního leasingu, pak účtování o odložené dani z příjmů v letech 2007 - 2011 bude vypadat následovně:

Rok 2007:

- Zdanitelné příjmy – zdanitelné výdaje (daňový odpis) $\Rightarrow 2\,300\,000 - 100\,000 =$
2 200 000,-
- Splatná daň z příjmů (24%) z 2 200 000 = **528 000,-**
- 1. Účetní odpis 166 667,- 551.200 / 082
- 2. Daň z příjmů splatná 528 000,- 591/341
- 3. Daň z příjmů odložená 12 667,- 592/481

Rok 2008:

- Zdanitelné příjmy – zdanitelné výdaje (daňový odpis) $\Rightarrow 2\,300\,000 - 160\,000 =$
2 140 000,-
- Splatná daň z příjmů (21%) z 2 140 000 = **449 400,-**
- 1. Účetní odpis 166 667,- 551.200 / 082
- 2. Daň z příjmů splatná 449 400,- 591/341
- 3. Daň z příjmů odložená 1 267,- 592/481

Rok 2009:

- Zdanitelné příjmy – zdanitelné výdaje (daňový odpis) $\Rightarrow 2\,300\,000 - 120\,000 =$
2 180 000,-
- Splatná daň z příjmů (20%) z 2 180 000 = **436 000,-**

1. Účetní odpis	166 666,-	551.200 / 082
2. Daň z příjmů splatná	436 000,-	591/341
3. Daň z příjmů odložená	8 867,-	592/481

Rok 2010:

- Zdanitelné příjmy – zdanitelné výdaje (daňový odpis) $\Rightarrow 2\,300\,000 - 80\,000 =$
2 220 000,-

- Splatná daň z příjmů (19%) z 2 220 000 = **421 800,-**

1. Účetní odpis	0,-	-/-
2. Daň z příjmů splatná	421 800,-	591/341
3. Daň z příjmů odložená	15 200,-	481/592

Rok 2011:

- Zdanitelné příjmy – zdanitelné výdaje (daňový odpis) $\Rightarrow 2\,300\,000 - 40\,000 =$
2 260 000,-

- Splatná daň z příjmů (19%) z 2 260 000 = **429 400,-**

1. Účetní odpis	0,-	-/-
2. Daň z příjmů splatná	429 400,-	591/341
3. Daň z příjmů odložená	7 600,-	481/592

Tabulka 4.3 - Výkaz zisků a ztrát pronajímatele v letech 2007 - 2011, kdy pronajímatel účtuje o odložené dani z příjmů

Výkaz zisků a ztrát							
Číslo účtu	Částka (v tisících)					Číslo účtu	Částka (v tisících)
	2007	2008	2009	2010	2011		2007 - 2011
551.200	166,667	166,667	166,666	0	0	06x	2 300
591	528	449,4	436	421,8	429,4		
592	12,667	1,267	8,867	-15,2	-7,6		
Čistý zisk	1 592,666	1 682,666	1 688,467	1 894,2	1 878,20		
Celkem	2 300	2 300	2 300	2 300	2 300	Celkem	2 300

Tabulka 4.3 znázorňuje výkaz zisku a ztráty v případě, kdy pronajímatel účtuje o odložené dani z příjmů. Do výkazu zisků a ztrát jsou zahrnuty účty „551.200 – Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku“, které nejsou daňově uznatelné. Výše odpisů je vypočtena v tabulce č. 3.10 – Účetní odpisy. Ve výkazu zisků a ztrát je dále účet

„591 – Daň z příjmů z běžné činnosti – splatná“ a účet „592 – Daň z příjmů z běžné činnosti – odložená“.

V případě, kdy pronajímatel nebude účtovat o odložené dani z příjmů, pak účtování v letech 2007 - 2010 bude vypadat následovně:

- **Rok 2007:** Výnosy – náklady = čistý zisk $\Rightarrow 2\,300\,000 - 694\,667$ (166 667,- účetní odpis + 528 000,- splatná daň z příjmů) = **1 605 333,-**
- **Rok 2008:** Výnosy – náklady = čistý zisk $\Rightarrow 2\,300\,000 - 616\,067$ (166 667,- účetní odpis + 449 400,- splatná daň z příjmů) = **1 683 933,-**
- **Rok 2009:** Výnosy – náklady = čistý zisk $\Rightarrow 2\,300\,000 - 602\,666$ (166 666,- účetní odpis + 436 000,- splatná daň z příjmů) = **1 697 334,-**
- **Rok 2010:** Výnosy – náklady = čistý zisk $\Rightarrow 2\,300\,000 - 421\,800$ (421 800,- splatná daň z příjmů) = **1 878 200,-**
- **Rok 2011:** Výnosy – náklady = čistý zisk $\Rightarrow 2\,300\,000 - 429\,400$ (429 400,- splatná daň z příjmů) = **1 870 600,-**

Tabulka 4.4 - Výkaz zisků a ztrát pronajímatele v letech 2007 - 2011, kdy pronajímatel neúčtuje o odložené dani z příjmů

Výkaz zisků a ztrát							
Číslo účtu	Částka (v tisících)					Číslo účtu	Částka (v tisících)
	2007	2008	2009	2010	2011		2007-2011
551.200	166,667	166,667	166,666	0	0	06x	2 300
591	528	449,4	436	421,8	429,4		
Čistý zisk	1 605,333	1 683,933	1 697,334	1 878,2	1 870,60		
Celkem	2 300	2 300	2 300	2 300	2 300	Celkem	2 300

Tato tabulka znázorňuje výkaz zisku a ztrát ale v případě, kdy pronajímatel o odložené dani neúčtuje. Tedy do nákladů se promítají pouze účty „551.200 – Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku“, které jsou daňově neuznatelné a účet „591 – Daň z příjmů z běžné činnosti – splatná“.

Jak je vidět z tabulek 4.3 a 4.4, tak v případě, kdy pronajímatel účtuje o odložené dani je čistý zisk odlišný od situace, kdyby o této dani neúčtoval. Pokud pronajímatel účtuje o odloženém daňovém závazku jak v letech 2007 až 2009, pak čistý zisk bude vždy nižší.

Naopak pokud pronajímatel bude účtovat o odložené daňové pohledávce jak v letech 2010 a 2011, pak čistý zisk bude nabývat vždy vyšších hodnot.

Co se týká výkazu „Rozvahy“, pak odložená daň z příjmů ovlivňuje výši vlastního kapitálu, neboť čistý zisk je podstatnou součástí vlastního kapitálu.

Při účtování o odložené dani z příjmů se používá vždy účet 481 „Odložený daňový závazek a pohledávka“. Tento účet patří do účtové třídy 4. „Kapitálové účty a dlouhodobé závazky“ a podle zůstatku tohoto účtu nabývá účet charakteru aktivního či pasivního. V případě, kdy nájemce účtuje o odloženém daňovém závazku, pak se o tuto daň navyšují dlouhodobé závazky. V případě, kdy nájemce účtuje o odložené daňové pohledávce, pak se o tuto odloženou daň z příjmů navyšují dlouhodobé pohledávky.

4.3 Finanční leasing dle IAS 17 a odložená daň z příjmů

Problematiku leasingu v rámci mezinárodních účetních standardů upravuje standard IAS 17 – Leasingy. Standard se zabývá klasifikací operativního a finančního leasingu, dále účtováním leasingu jak u pronajímatele, tak u nájemce, uvádí účtování zpětného leasingu a také požadavky, kladené na zveřejnění.

Protože standard upravuje způsob účtování a vykazování u operativního leasingu odlišně než u leasingu finančního, je nutné tyto druhy leasingu od sebe umět rozlišit.

Mezinárodní účetní standardy při klasifikaci operativního a finančního leasingu vycházejí ze zásady nadřazenosti ekonomické podstaty nad právní, to znamená, že i když je na smlouvě napsáno, že se jedná o leasing operativní, tak z pohledu mezinárodních účetních standardů, může jít o finanční leasing.

Pokud se na nájemce převádějí všechna podstatná rizika včetně odměn vyplývajících z vlastnictví daného aktiva, pak je leasing klasifikován dle IFRS jako finanční. Standard IAS 17 uvádí faktory, podle kterých lze finanční leasing rozpoznat:

- „převod majetku na nájemce po skončení leasingu,
- pronájem na podstatnou část ekonomické životnosti majetku,
- na začátku leasingu se současná hodnota leasingových splátek blíží reálné hodnotě majetku,
- majetek speciální povahy, který by nemohl užívat jiný nájemce,

- *výhodná opce na nákup majetku po ukončení leasingu sjednaná na počátku leasingu.*⁷

Finanční leasing tak spíše představuje poskytnutí úvěru, zatímco operativní leasing je chápán jako zapůjčení majetku.

Nájemce najatý majetek vykazuje ve své rozvaze v aktivech, na straně pasiv má pak nájemce vykázán závazek z titulu leasingu. Aktivum i závazek jsou vykazovány buď v pořizovací ceně předmětu leasingu anebo v současné hodnotě minimálních leasingových splátek na počátku leasingu. Nájemce předmět leasingu odepisuje.

Leasingová splátka je rozdělena do dvou částí. První část leasingové splátky tvoří úrok, tedy finanční náklad, který je účtován do výkazu zisku a ztráty. Druhou část tvoří splátky, o které se snižuje zaúčtovaný závazek z titulu leasingu.

Pronajímatel neúčtuje o majetku, ani majetek neodepisuje. V rozvaze pouze pronajímatel vykáže pohledávku ve výši čisté investice do leasingu. Splátky placené nájemcem jsou tak rozděleny na snížení pohledávky a na výnos, který představuje finanční úrok z poskytnutého financování.

U pronajímatele je velmi důležitá výše pohledávky, která představuje čistou investici do leasingu. Pronajímatel by měl do této investice promítnout jak leasingové splátky a akontaci, tak všechny přímo přiřaditelné náklady a výnosy, mezi něž může patřit například provize prodejci za uzavření smlouvy, která bude pohledávku snižovat, nebo například poplatky za uzavření smlouvy, které budou pohledávku naopak zvyšovat.

4.3.1 Odložená daň u nájemce

Finanční leasing je z pohledu nájemce chápán jako přijatý úvěr a současně jako nákup majetku. Nájemce v rozvaze eviduje získaný majetek jako vlastní majetek, který také odepisuje a dále přijatý úvěr jako závazek. Do výkazu zisku a ztráty nájemce se promítají nákladové úroky, které představují část leasingové splátky a také odpisy majetku.

Pro zjištění splatné daně z příjmů se vychází z výsledku hospodaření dle české účetní legislativy. Pokud se provádí úprava dle IAS 17, pak dojde ke změně hospodářského výsledku, ale nedojde už ke změně splatné daňové povinnosti. Tento nesoulad odstraňuje odložená daň z příjmů.

Dle české účetní legislativy jsou leasingové splátky ve výše vymezených případech daňově uznatelné a budou základem pro výpočet splatné daně. Protože nájemce účetní náklady na

---

⁷http://www.deloitte.com/view/cs_CZ/cz/prumyslovaodvetvi/financnictvi/78768211351fb110VgnVCM100000b442f00aRCRD.htm

finanční leasing posuzuje stejně jak daňové náklady, nedochází zde k rozdílu mezi daňovou a účetní hodnotou a není tedy důvod účtovat o odložené dani.

V případě, že nájemce musí vykázat účetní závěrku v souladu s Mezinárodními účetními standardy a protože úprava finančního leasingu dle IAS 17 představuje přechodný rozdíl, pak je nájemce povinen zohlednit odloženou daň z příjmů. Účetní výsledek hospodaření dle IFRS je odlišný od účetního výsledku hospodaření dle české legislativy. Zatímco dle české legislativy se do výkazu zisku a ztráty zahrnují leasingové splátky, tak dle IAS 17 se do výkazu zisku a ztráty promítají taktéž leasingové splátky, ale pouze ta část, představující nákladový úrok a navíc odpisy majetku.

Odložená daň se pak vypočte jako rozdíl mezi daňovou povinností vypočtenou dle IAS 17 a daňovou povinností dle české legislativy. Tento způsob výpočtu odložené daně je **individuálním výpočtem** a používá se, pokud má společnost malý počet smluv.

O odložené dani z příjmů je nutné účtovat po celou dobu trvání leasingové smlouvy. Tato vypočtená odložená daň bude pak vykázána v rozvaze a ve výkazu zisku a ztráty.

Jestliže účetní výsledek hospodaření dle IFRS je vyšší než účetní výsledek dle české úpravy, pak nájemci vzniká odložená daňová pohledávka. Odložený daňový závazek by vznikl při opačné situaci, tedy kdy účetní výsledek dle české legislativy by byl vyšší než výsledek hospodaření dle IAS 17.

Odložená daň z příjmů se může vypočítat i jiným způsobem, **s dopadem na vlastní kapitál**. Konkrétně na výsledek hospodaření běžného roku a na nerozdělený zisk minulých let. Pokud společnost má více leasingových smluv a předcházející způsob by byl velice pracný, může použít hromadný výpočet odložené daně pro všechny leasingové smlouvy. Při tomto způsobu se vychází opět z účetní závěrky sestavené dle české legislativy. Následně se musí provést úpravy dle IAS 17, to znamená, vykázat majetek a úvěr v rozvaze, odstranit leasingové splátky ve výkazu zisku a ztrát a do něj doplnit nákladové úroky s odpisy majetku. Takto vypočtený hospodářský výsledek se zachytí do rozvahy jako zisk běžného roku.

Odložená daň z příjmů se pak vypočte zvlášť ze zisku běžného roku a z nerozděleného zisku minulých let, vynásobením těchto položek příslušnou sazbou daně.

Pokud úprava na IAS 17 bude zvyšovat vlastní kapitál, bude nájemce účtovat o odloženém daňovém závazku. V opačném případě, kdy tato úprava bude vlastní kapitál snižovat, bude nájemce účtovat odloženou daňovou pohledávku.

Další metodou jak vypočítat odloženou daň z příjmů je **rozvahová metoda**. Nájemce v tomto případě zruší vypočtenou odloženou daň dle české legislativy a vypočte novou

odloženou daň dle IFRS. Při této metodě se porovnává klasicky daňová a účetní hodnota rozvahových položek.

Podstatné u všech metod je, že celkový náklad z leasingu za celou dobu jeho trvání v porovnání s českou legislativou a IFRS bude stejný. Liší se pouze dopad na výsledek hospodaření během trvání leasingu.

Pro výpočet odložené daně z příjmů dle mezinárodních účetních standardů se vychází ze stejného zadání příkladu jako ve třetí kapitole. Při výpočtu je použita metoda s individuálním výpočtem.

Nájemce a pronajímatel uzavřeli smlouvu o finančním leasingu, jehož předmětem je zemědělský stroj. Doba finančního leasingu je stanovena na období od 1. 4. 2007 do 30. 9. 2011. Leasing tedy trvá 54 měsíců. Předmět leasingu je v ceně 500 000,-.

Pro tento leasing byly stanoveny řádné splátky ve výši 10 625,-.

Tabulka 4.5 - Leasing dle IFRS u nájemce

<i>Srovnání finančního leasingu u nájemce</i>									
Období	Úvěr	Úrok	Úvěr celkem	Splátka	PC majetku	Odpis	ZC	Výsledek dle IFRS	Výsledek dle ČÚS
2007	-500 000	21 587	-521 587	95 625	500 000	83 340	416 660	104 927	95 625
2008	-425 962	23 323	-449 285	127 500	500 000	111 120	305 540	134 443	127 500
2009	-321 785	16 725	-338 510	127 500	500 000	111 120	194 420	127 845	127 500
2010	-211 010	9 708	-220 718	127 500	500 000	111 120	83 300	120 828	127 500
2011	-93 218	2 407	-95 625	95 625	500 000	83 300	0	85 707	95 625
								573 750	573 750

Tato tabulka znázorňuje roční výsledky finančního leasingu dle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví a zároveň je srovnává s výsledky dle české legislativy. Tabulka vychází z měsíčních propočtů, které jsou přílohou. V příloze č. 2 „Výpočty ke zjištění odložené daně z příjmů dle IFRS u nájemce“ jsou všechny podrobné měsíční výpočty, ze kterých je sestavena tabulka 4.5.

Nájemce dle IFRS předmět leasingu vykazuje v aktivech, a v pasivech jako závazek z titulu leasingu. Leasingové splátky jsou rozděleny do dvou částí, kde první část tvoří úrok,

který je účtován do výkazu zisků a ztrát a druhou část tvoří splátky, které snižují v pasivech zachycený závazek.

První sloupeček „Úvěr“ představuje pořizovací cenu daného předmětu, který je dále navyšován o úrok. Úroková míra je buď uvedena v leasingové smlouvě anebo se zjistí z peněžních toků spojených s leasingem (např. pomocí softwaru Excel, funkce Úroková míra) $\Rightarrow$ [Úroková míra (4,5*12;-10625;500000;0;0)], kde 4,5*12 představuje období, po které trvá finanční leasing, hodnota -10 625 znázorňuje měsíční splátky, o které se snižuje úvěr, hodnota 500 000 znázorňuje současnou hodnotu a hodnoty 0;0 představují neznámou budoucí hodnotu a splátky placené na konci období. Díky této funkci se zjistí měsíční úroková míra pro zadaný případ ve výši 0,5132 %. Úvěr spolu s úroky tvoří celkový úvěr, který je snižován zaúčtovanými splátkami.

Z tabulky jde názorně vidět rozdíl mezi tím, co si nájemce může uznat do nákladů dle IFRS a dle českých standardů. Zatímco dle české legislativy si nájemce do nákladů může zahrnout jen splátky finančního leasingu, tak dle IFRS si nájemce do nákladů zahrne odpisy majetku spolu s úroky. **Celkový náklad je však stejný, liší se pouze různou výší v jednotlivých obdobích.**

Tyto dva výsledky (dle IFRS a dle ČÚS) jsou pak významné pro stanovení odložené daně z příjmů. Pro výpočet odložené daně je třeba použít sazbu daně, která bude platná v okamžiku realizace dočasného rozdílu. Je tedy potřeba nasimulovat průběh smlouvy a zjistit, v kterých a v jaké výši bude dočasný rozdíl realizován. (V minulých letech, kdy sazba daně postupně klesala, se tak v praxi postupovalo). Vždy je ale nutné postupovat s přihlédnutím k významnosti, protože se pohybujeme v IFRS. Pro výpočet předpokládáme, **že splatná daň bude po celou dobu trvání leasingu 19 %.**

Odložená daň z příjmů, jak je ukázáno v tabulce 4.6, se vypočte z rozdílu mezi splatnou daní, která vychází z výsledku dle ČÚS a splatnou daní, která vychází z výsledku dle IFRS.

Odložená daň dle českých předpisů zde není vypočtena, protože se předpokládá stejný účetní a daňový náklad na finanční leasing. Tedy nevzniká žádný přechodný rozdíl a není důvod účtovat o odložené dani z příjmů dle českých předpisů.

Tabulka 4.6 – Odložená daň z příjmů dle IFRS u nájemce

Odložená daň z příjmů u nájemce						
Období	ČÚS		IRFS			
	Výsledek dle ČÚS	Daň (splatná)	Výsledek dle IFRS	Daň (splatná)	Odložená daň z příjmů	Kumulativní odložená daň
1	95 625	18 168,75	104 927	19 936,13	-1 767,38	-1 767,38
2	127 500	24 225	134 443	25 544,17	-1 319,17	-3 086,55
3	127 500	24 225	127 845	24 290,55	-65,55	-3 152,10
4	127 500	24 225	120 828	22 957,32	1 267,68	-1 884,42
5	95 625	18 168,75	85 707	16 284,33	1 884,42	0
	573750	109012,5	573 750	109 012,50	0	

Celková splatná daň za celou dobu finančního leasingu je opět stejná, liší se pouze v jednotlivých obdobích. Aby se tyto rozdíly vyrovnaly, nájemce účtuje o odložené dani z příjmů. V letech 2007, kdy je náklad dle IFRS vyšší než náklad dle ČÚS, nájemce vykazuje odloženou daňovou pohledávku, která se až do roku 2009 bude prohlubovat. Zlom nastane v roce 2010, kdy náklad dle IFRS je nižší než náklad dle ČÚS a nájemce bude účtovat o odloženém daňovém závazku. Na konci leasingové smlouvy bude odložená daň z příjmů nulová.

4.3.2 Odložená daň u pronajímatele

Finanční leasing z pohledu pronajímatele je chápán jako poskytnutí úvěru. Majetek není vykázán v rozvaze pronajímatele a pronajímatel majetek neodepisuje. V rozvaze pronajímatele je tedy vykázán pouze poskytnutý úvěr a ve výkazu zisku a ztráty jsou zachyceny výnosové úroky z úvěru.

Pro zjištění splatné daně z příjmů se vychází z výsledku hospodaření dle české účetní legislativy. Pokud se provádí úprava dle IAS 17, pak dojde ke změně hospodářského výsledku, ale nedojde už ke změně splatné daňové povinnosti. Tento nesoulad odstraňuje odložená daň z příjmů.

Dle české účetní legislativy jsou výnosy z leasingu daňově uznatelné a budou základem pro výpočet splatné daně. Nedochozí zde k rozdílu mezi daňovou a účetní hodnotou a není tedy důvod účtovat o odložené dani.

V případě, že pronajímatel musí vykázat účetní závěrku v souladu s Mezinárodními účetními standardy a protože úprava finančního leasingu dle IAS 17 představuje přechodný rozdíl, pak je pronajímatel povinen zohlednit odloženou daň z příjmů. Účetní výsledek hospodaření dle IFRS je odlišný od účetního výsledku hospodaření dle české legislativy. Zatímco dle české legislativy se do výkazu zisku a ztráty zahrnují leasingové splátky a odpisy, které výsledek hospodaření snižují, tak dle IAS 17 se do výkazu zisku a ztráty promítají jen výnosy z leasingu.

Odložená daň z příjmů se vypočte jako rozdíl mezi splatnou daňovou povinností dle české legislativy a spatnou daňovou povinností dle IAS 17. Tento způsob výpočtu je shodný s **individuálním výpočtem** uvedeným výše.

O odložené dani z příjmů je nutné účtovat po celou dobu trvání leasingové smlouvy. Tato vypočtená odložená daň bude pak vykázána v rozvaze a ve výkazu zisku a ztráty. V případě, kdy účetní výsledek hospodaření dle IFRS bude vyšší než účetní výsledek hospodaření dle české úpravy, vykáže pronajímatel odložený daňový závazek. V opačné situaci by vykázal odloženou daňovou pohledávku.

Stejně jako u nájemce, tak i pronajímatel může využít **způsob výpočtu s dopadem na vlastní kapitál**. Postup je úplně stejný. Vychází z účetní závěrky sestavené dle české legislativy a následně se upraví dle IAS 17. Tedy v rozvaze se musí zrušit majetek spolu s oprávkami a nahradí se úvěrem. Ve výkazu zisku a ztráty se zruší leasingové splátky spolu s odpisy a vykáže se výnos z leasingu.

Takto vypočtený výsledek hospodaření se zachytí v rozvaze jako hospodářský výsledek běžného roku a vypočte se z něj odložená daň vynásobením příslušnou sazbou daně. Odložená daň se vypočte i z nerozděleného zisku minulých let. Celkovou odloženou daň z příjmů pak tvoří část daně vztahující se k běžnému období a část daně vztahující se k předcházejícím obdobím.

V případě, kdy úprava dle IAS 17 zvýší vlastní kapitál, pronajímatel účtuje o odloženém daňovém závazku. V opačné situaci, kdy úprava dle IAS 17 by vlastní kapitál snížila, pak by pronajímatel účtoval o odložené daňové pohledávce.

Pronajímatel může opět využít stejně jako nájemce **metodu rozvahovou**. Postup je úplně shodný. Poskytovatel leasingu zruší odloženou daň, kterou vypočetl dle české legislativy a vypočte novou odloženou daň dle IFRS. Při této metodě se porovnává daňová a účetní hodnota rozvahových položek.

Podstatné u všech metod je, že celkový výnos z leasingu za celou dobu jeho trvání v porovnání s českou legislativou a IFRS bude stejný. Liší se pouze dopad na výsledek hospodaření během trvání leasingu.

Pro výpočet odložené daně z příjmů dle mezinárodních účetních standardů se vychází ze stejného zadání příkladu jako ve třetí kapitole. Při výpočtu je použita metoda s individuálním výpočtem.

Nájemce a pronajímatel uzavřeli smlouvu o finančním leasingu, jehož předmětem je zemědělský stroj. Doba finančního leasingu je stanovena na období od 1. 4. 2007 do 30. 9. 2011. Leasing tedy trvá 54 měsíců. Předmět leasingu je v ceně 500 000,-. Pro tento leasing byly stanoveny řádné splátky ve výši 10 625,-.

Tabulka 4.7 - Leasing dle IFRS u pronajímatele

<i>Srovnání finančního leasingu u pronajímatele</i>									
Období	Úvěr	Úrok	Úvěr celkem	Splátka	PC majetku	Odpis	ZC	Výsledek dle IFRS	Výsledek dle ČÚS
2007	-500 000	21 587	-521 587	95 625	500 000	83 340	416 660	21 587	12 285
2008	-425 962	23 323	-449 285	127 500	500 000	111 120	305 540	23 323	16 380
2009	-321 785	16 725	-338 510	127 500	500 000	111 120	194 420	16 725	16 380
2010	-211 010	9 708	-220 718	127 500	500 000	111 120	83 300	9 708	16 380
2011	-93 218	2 407	-95 625	95 625	500 000	83 300	0	2 407	12 325
								73 750	73 750

Tabulka „Leasing dle IFRS u pronajímatele“ je v podstatě stejná jako u nájemce. Opět vychází z měsíčních propočtů, které jsou součástí přílohy č. 3 „Výpočty ke zjištění odložené daně z příjmů dle IFRS u pronajímatele“.

Liší se pouze Výsledek dle IFRS a Výsledek dle ČÚS. Celkový výnos z finančního leasingu je stejný. Odlišná je výše výnosů v jednotlivých letech. Výsledek dle IFRS pronajímatele tvoří pouze úrok. Tedy výnosem dle mezinárodních standardů účetního výkaznictví je úrok.

Úroková míra je vypočtena pomocí softwaru Excel funkce „Úroková míra“ $\Rightarrow$ [Úroková míra (4,5*12;-10625;500000;0;0)], kde 4,5*12 představuje období, po které trvá finanční leasing, hodnota -10 625 znázorňuje měsíční splátky, o které se snižuje úvěr, hodnota 500 000 znázorňuje současnou hodnotu a hodnoty 0;0 představují neznámou budoucí hodnotu

a splátky placené na konci období. Její výše je stejná jak u nájemce, vychází se ze stejného zadání, tedy 0,5132 %. Výnosem dle českých předpisů jsou splátky finančního leasingu snižené o odpisy předmětu leasingu.

Z těchto výsledků se vypočte splatná daň z příjmů. Pro výpočet odložené daně je třeba použít sazbu daně, která bude platná v okamžiku realizace dočasného rozdílu. Je tedy potřeba nasimulovat průběh smlouvy a zjistit, v kterých a v jaké výši bude dočasný rozdíl realizován. (V minulých letech, kdy sazba daně postupně klesala, se tak v praxi postupovalo). Vždy je ale nutné postupovat s přihlédnutím k významnosti, protože se pohybujeme v IFRS. Pro výpočet předpokládáme, že **splatná daň bude po celou dobu trvání leasingu 19 %**.

Odložená daň z příjmů, jak je ukázáno v tabulce 4.8, se vypočte z rozdílu mezi splatnou daní, která vychází z výsledku dle ČÚS a splatnou daní, která vychází z výsledku dle IFRS.

Odložená daň dle českých předpisů zde není vypočtena, protože se předpokládá stejný účetní a daňový odpis. Tedy nevzniká žádný přechodný rozdíl a není důvod účtovat o odložené dani z příjmů dle českých předpisů.

Tabulka 4.8 – Odložená daň z příjmů dle IFRS u pronajímatele

Odložená daň z příjmů u pronajímatele						
Období	ČÚS		IFRS			
	Výsledek dle ČÚS	Daň (splatná)	Výsledek dle IFRS	Daň (splatná)	Odložená daň z příjmů	Kumulativní odložená daň
1	12 285	2 334,15	21 587	4 101,53	1 767,38	1 767,38
2	16 380	3 112,20	23 323	4 431,37	1 319,17	3 086,55
3	16 380	3 112,20	16 725	3 177,75	65,55	3 152,10
4	16 380	3 112,20	9 708	1 844,52	-1 267,68	1 884,42
5	12 325	2 341,75	2 407	457,33	-1 884,42	0
	73 750	14 012,50	73 750	14 012,50	0	

Celkový náklad na splatnou daň z příjmů je stejný ve výši 14 012,5. Liší se však v jednotlivých obdobích, proto je nutné tyto nesrovnalosti vyrovnat odloženou daní z příjmů. Odložená daň se vypočte jako rozdíl mezi splatnou daní dle ČÚS a dle IFRS. V případě, kdy je náklad dle ČÚS nižší jak náklad dle IFRS, pronajímatel účtuje o odloženém daňovém závazku. V opačné situaci, kdy náklad dle ČÚS je vyšší jak náklad dle IFRS, pronajímatel účtuje o odložené daňové pohledávce.

Z tabulky jde vidět, že pronajímatel v letech 2007 až 2009 vykazuje odložený daňový závazek a v letech 2010 až 2011 odloženou daňovou pohledávku.

4.3.3 Srovnání IFRS s českou legislativou

Klasifikace leasingu

- ✧ IFRS: Mezinárodní standardy finančního výkaznictví klasifikují leasing buď jako finanční nebo jako operativní. Finanční leasing je leasing, který převádí v podstatě všechna rizika a odměny vyplývající z vlastnictví daného aktiva na nájemce. Operativní leasing je leasing, který není finanční. IFRS obsahuje indikátory, které pomáhají určit, zda se jedná o leasing finanční (např. doba leasingu, výše leasingových splátek, možnost odkupu na konci leasingové smlouvy atd.).
- ✧ ČÚS: Česká legislativa také rozlišuje mezi finančním a operativním leasingem. Finanční leasing obsahuje podmínku odkupu aktiva nájemcem po ukončení leasingu. Zákon o dani z příjmů definuje podmínky pro daňovou uznatelnost nájemného. Česká legislativa rozlišuje leasingy dle právní formy na rozdíl od IFRS, které upřednostňuje ekonomickou podstatu nad právní formou.

Účtování leasingu

- ✧ IFRS: Způsob účtování operativního a finančního leasingu je odlišný.
- ✧ ČÚS: Způsob účtování obou typů leasingu je shodný.

Nájemce

- ✧ IFRS: Nájemce najatý majetek vykazuje ve své rozvaze v aktivech. Na straně pasiv má pak nájemce vykázán závazek z titulu leasingu. Nájemce předmět leasingu odepisuje.
- ✧ ČÚS: Nájemce účtuje pouze o leasingových splátkách, které jsou účtovány do nákladů a zpravidla jsou rovnoměrně rozloženy.

Pronajímatel

- ✧ IFRS: Pronajímatel neúčtuje o majetku, ani majetek neodepisuje. V rozvaze pouze pronajímatel vykáže pohledávku ve výši čisté investice do leasingu.
- ✧ ČÚS: Pronajímatel eviduje a odepisuje předmět leasingu. A dále účtuje o výnosech, které bývají po celou dobu trvání leasingu rozloženy rovnoměrně.

Vznik odložené daně z příjmů ve vztahu k leasingu

- ↳ IFRS: Odložená daň z příjmů ve vztahu k finančnímu leasingu vzniká v případě, kdy nájemce či pronajímatel chce nebo musí vykázat účetní závěrku dle mezinárodních účetních standardů. V tomto případě subjekt musí, stejně jak je názorně ukázáno v tabulkách 4. 5 a 4. 7, upravit náklady a výnosy podle toho, co uznávají mezinárodní účetní standardy. Odložená daň z příjmů pak vzniká jako přechodný rozdíl mezi splatnou daní vypočtenou dle českých předpisů a splatnou daní vypočtenou dle IAS/IFRS. Celkový náklad na splatnou daň dle českých předpisů i dle mezinárodních účetních standardů je však stejný. Liší se pouze v průběhu trvání finančního leasingu a právě tyto rozdíly zohledňuje odložená daň z příjmů.
- ↳ ČÚS: Odložená daň z příjmů dle českých předpisů vzniká z přechodného rozdílu mezi daňově uznatelnými náklady a účetními náklady.

Dopad odložené daně

- ↳ IFRS: Odložená daň z příjmů ovlivňuje čistý zisk. Výše čistého zisku je součástí vlastního kapitálu, tedy odložená daň má přímý vliv na vlastní kapitál. V rozvaze se odložená daň dále projeví podle její povahy buď v dlouhodobých závazcích na straně pasiv, či v dlouhodobých pohledávkách na straně aktiv.
- ↳ ČÚS: Dopad odložené daně z příjmů je stejný, tedy ovlivní čistý zisk, vlastní kapitál a stav dlouhodobých závazků či pohledávek.

5 Závěr

Podstatou diplomové práce bylo posoudit dopady odložené daně z příjmů, kdy subjekt, ať už nájemce či pronajímatel finančního leasingu, je povinen tuto daň zjišťovat a účtovat o ni. V práci je řešen zvlášť postup u nájemce a zvlášť postup u pronajímatele. Je důležité uvědomit si, co zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů dovoluje uplatnit jako daňově uznatelný náklad.

V případě, kdy nájemci vzniká důvod proč účtovat o odložené dani z příjmů, tedy existuje rozdíl mezi účetními a daňovými náklady na finanční leasing, pak musí odloženou daň vypočíst. Při výpočtu je důležité dávat pozor na sazby daně z příjmů a jejich změny. V kapitole 3.2.1 „Rovnoměrné splácení“ a 3.2.2 „Nerovnoměrné splácení“ je vypočtena odložená daň z příjmů, kdy v letech 2007 až 2009 nájemci vzniká zdanitelný přechodný rozdíl, který vyústí v odložený daňový závazek. Odložený daňový závazek, který je účtován na vrub nákladů, snižuje výsledek hospodaření běžného účetního období. Zaúčtovaný odložený daňový závazek zabrání nepřiměřenému přidělování do fondů, nadměrné výplatě podílů na zisku či dividend. V budoucnu, by se výše uvedené jednání nájemce (jako je nadměrná výplata podílů apod.) mohlo stát příčinou ekonomických potíží. Výsledek hospodaření běžného účetního období ovlivňuje výši vlastního kapitálu. V případě, kdy nájemce účtuje o odloženém daňovém závazku a výsledek hospodaření je nižší, než kdyby o této dani neúčtoval, pak je o tuto daň nižší i vlastní kapitál. V rozvaze se odložený daňový závazek zobrazí také v dlouhodobých závazcích, dá se říci, že si tímto nájemce „šetří“ na očekávané vyšší daňové zatížení.

V letech 2010 až 2011, dle kapitol 3.2.1 „Rovnoměrné splácení“ a 3.2.2 „Nerovnoměrné splácení“, nájemci vzniká odčitatelný přechodný rozdíl, který vyústí v odloženou daňovou pohledávku. Odložená daňová pohledávka má na výsledek hospodaření opačný efekt. To znamená, v případě, kdy subjekt vykazuje odloženou daňovou pohledávku, dochází ke snížení nákladů a následně ke zvýšení čistého zisku běžného účetního období. V rozvaze se odložená daňová pohledávka projeví jak ve vlastním kapitálu, tak v aktivech mezi dlouhodobými pohledávkami.

V kapitole 3.3 „Analýza odložené daně z příjmů u pronajímatele“ je opět zjištěna odložená daň z příjmů, která pronajímateli vzniká z titulu rozdílu mezi účetní a daňovou zůstatkovou cenou dlouhodobého hmotného majetku, který je předmětem finančního leasingu. I u pronajímatele vyšel v letech 2007 – 2009 odložený daňový závazek a v letech 2010 a 2011

byla zjištěna odložená daňová pohledávka. Dopad odložené daně z příjmů podle toho, jestli se jedná o odloženou daňovou pohledávku či i odložený daňový závazek je stejný jak u nájemce.

V rámci praktické části, kapitoly 4.3 „Finanční leasing dle IAS 17 a odložená daň z příjmů“, je řešena odložená daň z příjmů jak z pohledu nájemce, tak z pohledu pronajímatele v případě, kdy jsou povinni vykazovat účetní závěrku dle mezinárodních účetních standardů. Přístup k finančnímu leasingu dle IFRS je podstatně odlišný od přístupu dle české legislativy.

Přístup dle IAS/IFRS, kdy nájemce předmět finančního leasingu má ve svých aktivech a odepisuje ho a na druhé straně v pasivech má úvěr z tohoto leasingu, který snižuje o placené splátky, je z mého pohledu výhodnější. Nájemce si tak do nákladů zahrne odpisy předmětu finančního leasingu a také úroky z leasingu. Zatímco dle české legislativy nájemce si může zahrnout pouze do nákladů splátky, tedy náklad na finanční leasing.

I u pronajímatele je přístup dle IFRS odlišný. Pronajímatel dle mezinárodních účetních standardů si do výnosů zahrne úroky placené nájemcem. Dle české legislativy jsou však výnosy, tedy splátky, které pronajímatel obdrží od nájemce, ponížené o odpisy dlouhodobého hmotného majetku, které provádí pronajímatel.

Z tabulek 4.6 a 4.8 je vidět, že náklad na celkovou splatnou daň je dle IFRS i dle českých předpisů stejný a že se liší jen v průběhu trvání leasingové smlouvy, kde se projevují přechodné rozdíly v přístupech k finančnímu leasingu a kde je tedy nutné účtovat o odložené dani z příjmů.

Seznam použité literatury

Knižní

- [1] AMBROŽ, J. *Účetnictví a daně*. 1. vyd. Praha: Koršach 2006. 180 s. ISBN 978-80-86296-12-1.
- [2] BLECHTOVÁ, B.; JANOUŠKOVÁ, J. *Podvojně účetnictví v příkladech*. 10. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 2010. 200 s. ISBN 978-80-147-3208-4.
- [3] JANOUŠKOVÁ, J. *Odložená daň z příjmů dle českých i mezinárodních účetních standardů*. 1.vyd. Praha:Grada Publishing, a.s. 2007. 88 s. ISBN 978-80-247-1852-1.
- [4] MACHALA, O. *Odložená daň z příjmů*. 1. vyd. Praha: Bilance, spol.s.r.o. 2002. 95 s. ISBN 80-86371-20-4.
- [5] MLÁDEK, R. *Postupy účtování podle IRFS*. 1. vyd. Praha: Leges, s.r.o. 2009. 351 s. ISBN 978-80-87212-13-4.
- [6] MRKOSOVÁ, J. *Účetnictví 2010*. 1 vyd. Brno: Computer Press, a.s. 2010. 290 s. ISBN 978-80-251-2925-8.
- [7] NOVOTNÝ, P.; HALUSKOVÁ, M.; KROUPOVÁ, B. *Odložená a splatná daň z příjmů*. Metodické aktuality Svazu účetních 10/2002. 57 s. ISSN 1211-4138.
- [8] PILAŘOVÁ, I. *Účetní a daňové problémy právnických osob v praxi*. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 2008. 176 s. ISBN 978-80-247-2539-0.
- [9] RUBÁKOVÁ, V. *Praktické účetní případy 2010*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 2010. 168 s. ISBN 978-80-247-3207-7.
- [10] STROUHAL, J; ŽIDLICKÁ, R. *Účetnictví 2008, velká kniha příkladů*. 1. vyd. Brno: Computer Press, a.s. 2008. 501 s. ISBN 978-80-251-1910-5.
- [11] ŠEBESTÍKOVÁ, V. *Účetní operace kapitálových společností*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 2009. 296 s. ISBN 978-80-247-2760-8.
- [12] VALOUCH, P. *Leasing v praxi*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2557-4.
- [13] Kolektiv autorů. *Podvojně účetnictví 2008*. 8. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 2008. 572 s. ISBN 978-80-247-2573-4.

Odborné časopisy

- [14] BRYCHTA, I. Pohledávky a závazky v roce 2009 z daňového a účetního pohledu. *Daňová a hospodářská kartotéka*, 2009, roč. 17, č. 11, počet stran 40, ISSN 1210-6739.
- [15] DĚRGEL, M. Odložená daň z příjmů. *Daňová a hospodářská kartotéka*, 2009, roč.17, č. 7, počet stran 40, ISSN 1210-6739.

- [18] KMOCH, Š. Postřehy z účetní a daňové praxe – Odložená daň při přeměnách a vkladech. Daně & účetnictví, 2007. ISSN 1213-6158.
- [14] MIRČEVSKÁ, D. Odložená daň. *Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penál*, 2010, roč. 11, č. 1, počet stran 80, ISSN 1214-522X.
- [19] MÜLLEROVÁ, L. Zaúčtování odložené daně z příjmů. Daně & účetnictví, 2005, ISSN 1213-6158.
- [20] MÜLLEROVÁ, L. Odložená daň v případě změny sazby daně z příjmů. Daně & účetnictví, 2004. ISSN 1213-6158.
- [17] TUMPACH, M. Daň z příjmů podle IAS 12 – Odložená daň. Daně & účetnictví, 2007, ISSN 1213-6158.

Webové stránky

- [21] [http://www.deloitte.com/assets/DcomCzechRepublic/Local%20Assets/Documents/cz\(cs\)_accounting_news_210408.pdf](http://www.deloitte.com/assets/DcomCzechRepublic/Local%20Assets/Documents/cz(cs)_accounting_news_210408.pdf)
- [22] [http://www.deloitte.com/assets/DcomCzechRepublic/Local%20Assets/Documents/cz\(cs\)_accounting_news_180107.pdf](http://www.deloitte.com/assets/DcomCzechRepublic/Local%20Assets/Documents/cz(cs)_accounting_news_180107.pdf)
- [23] http://www.deloitte.com/assets/DcomCzechRepublic/Local%20Assets/Documents/IFRS/IFRS_do_kapsy_2009.pdf
- [24] <http://www.kacr.cz/Article.asp?nDepartmentID=177&nArticleID=504&nLanguageID1>
- [25] <http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/ceske-ucetnistandardy/ponikatele/003.aspx>
- [26] http://www.ekf.vsb.cz/shared/uploadedfiles/cul33/S154_Lisztwanova_Karolina.pdf
- [27] <http://www.bvmaudit.cz/index/cz-ga-odlozenadan>
- [28] <http://www.nur.cz/content/view/109/40/>
- [29] <http://www.nur.cz/content/view/16/40/>
- [30] <http://www.nur.cz/content/view/19/40/>
- [31] <http://www.nur.cz/content/view/70/40/>
- [32] http://www.deloitte.com/view/cs_CZ/cz/prumyslova-odvetvi/financnictvi/78768211351fb110VgnVCM100000ba42f00aRCRD.htm

Zákony

- [33] Český účetní standard pro podnikatele č. 003 – Odložená daň.
- [34] Mezinárodní účetní standard IAS 12 – Daně ze zisku
- [35] Mezinárodní účetní standard IAS 17 – Leasingy

[36] Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví.

[37] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

[38] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam zkratek

ČÚS	- České účetní standardy
D	- Dal
DN	- daňový náklad
DPH	- daň z přidané hodnoty
DZC	- daňová zůstatková cena
IAS/IFRS	- Mezinárodní účetní standardy
MD	- Má dát
NS	- nerovnoměrné splácení nájemného
OD	- odložená daň
ODzP	- odložená daň z příjmů
PC	- pořizovací cena
R	- rozdíl
RS	- rovnoměrné splácení nájemného
ÚN	- účetní náklad
ÚZC	- účetní zůstatková cena
ZC	- zůstatková cena
ZDP	- zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
ZoÚ	- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne .....

.....
Bc. Lucie Valová

Na Lani 212, Loučka
Nový Jičín

Seznam příloh

Příloha č. 1: Účtová osnova pro podnikatele

Příloha č. 2: Měsíční výpočty ke zjištění odložené daně z příjmů dle IFRS u nájemce

Příloha č. 3: Měsíční výpočty ke zjištění odložené daně z příjmů dle IFRS u pronajímatele